

**Prognoza Oddziaływania na Środowisko
Projektu Strategii Rozwoju
Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark
na lata 2015-2022**

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. GŁÓWNE CELE I ZAKRES PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	4
3. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM	5
3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	5
3.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	18
4. CHARAKTERYSTYKA GMINY LIDZBARK	31
4.1. POŁOŻENIE GMINY	31
4.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	31
4.3. KLIMAT.....	33
4.4. GLEBY.....	33
4.5. FAUNA I FLORA.....	34
5. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	35
5.1. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	35
5.2. GOSPODARKA ODPADAMI	36
5.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	37
5.4. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	42
5.5. OCHRONA PRZYRODY	44
6. OCENA DZIAŁAŃ WYMIENIONYCH W STRATEGII I PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W OKRESIE OBOWIĄZYWANIA DOKUMENTU POD WZGLĘDEM PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	50
6.1. WYKAZ DZIAŁAŃ WYMIENIONYCH W TABELI 43. STRATEGII – KIERUNKI ROZWOJU GMINY LIDZBARK, KTÓRYCH REALIZACJI LUB EKSPLOATACJA MOŻE NEGATYWNIE ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	50
7. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, W KTÓRYCH DOTYCHCZAS UJĘTO PLANOWANE DO REALIZACJI DZIAŁANIA INWESTYCYJNE GMINY LIDZBARK	53
7.1. WYKAZ DZIAŁAŃ WYMIENIONYCH W TABELI 11 PROGNOZY, KTÓRE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W DOTYCHCZAS UCHWALONYCH PROGRAMACH, STRATEGIACH I PROJEKTACH DLA KTÓRYCH PRZEPROWADZONO SOOŚ LUB OD NIEJ ODSTĄPIONO NA ETAPIE OPINIOWANIA PROJEKTU DOKUMENTU PRZEZ REGIONALNĄ DYREKCJĘ OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE ORAZ DZIAŁANIA OBJĘTE DECYZJĄ O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH.....	53
7.2. SZCZEGÓŁOWA ANALIZA DZIAŁAŃ KWALIFIKUJĄCYCH SIĘ DO PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO WYMIENIONYCH W TABELI 11. NINIEJSZEJ PROGNOZY, KTÓRYCH NIE WYMIENIONO W ŻADNYM Z DOTYCHCZAS UCHWALONYCH DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH NA SZCZEBLU GMINNYM, POWIATOWYM LUB WOJEWÓDZKIM.....	54

8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY	55
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	72
10. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	72
11. ZADANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	73
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	73
13. PROPOZYCJE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH PRZEPROWADZANIA	74
14. ZASTOSOWANE METODY PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	74
15. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DZIAŁAŃ	75
16. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	76
17. STRESZCZENIE	76
18. SPIS TABEL.....	78
19. ZAŁĄCZNIKI	78

1. WSTĘP

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 (zwanej dalej Strategią).

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy jest art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U.2013.1235. ze zm.), a także pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie:

1.z dnia 25.08.2015 r. (znak: WOOŚ.411.90.2015.MT), uzgadniającego zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Wymieniona wyżej ustawa zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty m.in. planów lub programów w dziedzinie m.in. gospodarki wodnej i gospodarki ściekowej, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Należy jednak zaznaczyć, iż żadne z zadań wymienionych w harmonogramie rzeczowo-finansowym Strategii nie ustanawia w sposób bezpośredni ram przedsięwzięć, które mogłyby wpłynąć negatywnie na ustanowione na obszarze gminy formy ochrony przyrody (w szczególności na wymienione w ww. piśmie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 25.08.2015 r.).

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 spełnia zadanie organizujące poszczególne kierunki podejmowanych działań na szczeblu gminnym (dot. różnych stref, tj. społeczno-kulturowej, środowiskowej, infrastrukturalne, gospodarczej lub przestrzennej) – co do których decyzja o realizacji nie zapada w związku z zapisami ocenianego opracowania.

W projektowanym dokumencie strategicznym natomiast określone są w sposób kompleksowy, jak i jednostkowy (dla każdej z wymagających tego inwestycji z osobna), możliwe pozytywne, bądź negatywne oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko.

Jeśli dla części inwestycji wymagających oceny możliwych oddziaływań – została już ona przeprowadzona na etapie opracowywania innego dokumentu strategicznego lub podczas procedury uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w niniejszej prognozie ograniczono się jedynie do wskazania nr pism (obwieszczeń) Samorządu lokalnego lub postanowień organów właściwych w sprawach opiniowania projektów wymaganych dokumentów, które zawierają zapisy wyczerpujące kwestie ochrony środowiska w związku z realizacją, czy też eksploatacją przedsięwzięcia.

Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów, obejmujące:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,

- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z wymogami ww. ustawy prognoza taka powinna mieć charakter raportu zawierającego podstawowe elementy oceny strategicznej, w tym:

- opis ocenianego dokumentu,
- analizę środowiska oraz problemów środowiskowych mających powiązanie z ocenianym dokumentem,
- analizę zakresu i natury skutków środowiskowych realizacji dokumentu (pozytywnych i negatywnych),
- analizę potrzeby zastosowania środków zapobiegających i ograniczających wpływ na środowisko (bądź ewentualnie ten wpływ kompensujących),
- opis metod zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- przewidywane metody realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

2. GŁÓWNE CELE I ZAKRES PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przedmiotem Prognozy jest projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022, stanowiącej dokument programowy, w którym zostały określone zasadnicze cele i kierunki rozwoju gminy. Strategia odzwierciedla interes publiczny z poziomu lokalnego i co ważne, jest kompromisem wypracowanym pomiędzy różnymi grupami społecznymi.

Zakres dokumentu obejmuje obszar geograficzny gminy Lidzbark.

Projekt Strategii zawiera analizę stanu istniejącego w gminie oraz prognozę zakładanych zmian. Precyzuje również cele i kierunki działań zmierzających do poprawy stanu istniejącego, wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za realizację tych działań.

W Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 wyodrębniono cele strategiczne będące pochodnymi głównej misji strategicznej jaką jest: „Stworzenie odpowiednich warunków do społeczno-gospodarczego zrównoważonego rozwoju Gminy Lidzbark w partnerstwie z sektorem biznesowym i pozarządowym, zapewniającego wzrost przedsiębiorczości i zatrudnienia, które wpływają na poprawę jakości życia społeczeństwa lidzbarskiego przy jednoczesnym poszanowaniu wysokich walorów środowiska naturalnego i bogactwa dziedzictwa kulturowego.

Określone cele strategiczne są następujące:

- a) w obszarze społeczno-kulturowym: Wzrost jakości kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Lidzbark,
- b) w obszarze środowiskowym: Zachowanie równowagi między rozwojem gospodarczym, społecznym a stanem środowiska naturalnego,

- c) w obszarze infrastrukturalnym: Podniesienie dostępności do infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawa układu komunikacyjnego w Gminie Lidzbark,
- d) w obszarze gospodarczym: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy Lidzbark,
- e) w obszarze przestrzennym: Zwiększanie atrakcyjności przestrzennej Gminy Lidzbark.

Cele strategiczne realizowane będą poprzez cele operacyjne oraz poszczególne zadania wymienione w Strategii. Cele te są spójne i zbieżne z celami dokumentów strategicznych i aktów prawnych uchwalonych na szczeblu krajowym i unijnym, regionalnym oraz lokalnym, których przegląd – co do których istnieje powiązanie z dokumentem projektowanym przedstawiono w pkt kolejnym.

Określone wg projektu Strategii zadania wpisujące się w poszczególne cele i kierunki działań wymieniono w pkt 8 niniejszej prognozy, wraz z określeniem ich pozytywnego, bądź negatywnego wpływu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

3. OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Strategia Europa 2020

Jest strategią rozwoju społeczno – gospodarczego Unii Europejskiej obejmującą okres 10 lat do 2020 roku. Jest to dokument przedstawiający cele rozwoju Unii Europejskiej pod względem społeczno – gospodarczym, przy uwzględnieniu założeń zrównoważonego rozwoju. Przez rozwój zrównoważony należy rozumieć taki wzrost gospodarczy w którym zachowana jest wszelka równowaga pomiędzy środowiskiem naturalnym a człowiekiem. Jak podaje serwis internetowy europa.eu, W strategii Europa 2020 „ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

W związku z koniecznością dostosowania Strategii rozwoju kraju 2007-2015, przyjętej 29 listopada 2006 r., do nowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz do wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych, a także wymogów wprowadzanego systemu zarządzania polityką rozwoju, podjęto decyzję o jej aktualizacji oraz o wydłużeniu horyzontu czasowego do 2020 roku. W dniu 25 września 2012 r. Rada

Ministrów uchwaliła aktualizację Strategii rozwoju kraju – obejmującą okres do roku 2020.

Dokument ten wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, swoistych „wąskich gardeł”, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione będą stymulowały rozwój.

Aktualizacja uwzględnia ocenę rezultatów dotychczas podejmowanych działań rozwojowych oraz rekomendacje dla kształtowania polityki rozwoju zawarte w dokumencie przygotowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pt. Raport Polska 2011. Gospodarka, Społeczeństwo, Regiony.

Zintegrowane strategie rozwojowe

Realizacji celów rozwojowych SRK 2020 służy 9 strategii zintegrowanych, będących dokumentami nowej generacji.

Za przygotowanie poszczególnych strategii odpowiadał resort wyznaczony przez Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju. Prace nad dokumentami odbywały się w ramach międzyresortowych grup roboczych.

- Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki (Ministerstwo Gospodarki),
- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej),
- Strategia rozwoju transportu (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej),
- Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i Środowisko (Ministerstwo Gospodarki),
- Strategia Sprawne Państwo (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji),
- Strategia rozwoju kapitału społecznego (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego),
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi),
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego RP (Ministerstwo Obrony Narodowej),
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony Miasta Obszary wiejskie (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego – dzisiejsze Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju).

Ze względu na przyjęty tryb pracy, przygotowywane dokumenty strategiczne są ściśle skorelowane i wzajemnie się determinują. Relacje te odpowiadają również przepisom określającym hierarchię strategii, zgodnie z którymi „średniookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia ustalenia zawarte w długookresowej strategii rozwoju kraju” oraz realizowana jest przez strategie rozwoju.

Spójność z ogólnymi celami Strategii Rozwoju Kraju 2020 zapewnia tym samym zbieżność celów z każdą z poszczególnych Zintegrowanych strategii rozwoju.

Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Nadrzędną zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, której istotą jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Zasada ta uzupełniona jest szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, m.in.:

- Zasadą prewencji, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć;
- Zasadą integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, oznaczającą uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi;
- Zasadą zanieczyszczający płaci odnoszącą się do odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia i stwarzania innych zagrożeń. Odpowiedzialność tę ponosić powinny wszystkie jednostki użytkujące środowisko, a więc także konsumenci, zwłaszcza, gdy mają możliwość wyboru mniej zagrażających środowisku dóbr konsumpcyjnych;
- Zasadą regionalizacji, oznaczającą m.in. skoordynowanie polityki regionalnej z regionalnymi ekosystemami w Europie (np. Morze Bałtyckie i strefy przybrzeżne, doliny rzeczne i obszary wodno-błotne, szczególnie w strefach przygranicznych);
- Zasadą subsydiarności, wynikającą m.in. z Traktatu o Unii Europejskiej, a oznaczającą przekazywanie części kompetencji i uprawnień decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska na właściwy szczebel regionalny lub lokalny tak, aby był on rozwiązywany na najniższym szczeblu, na którym może zostać skutecznie i efektywnie rozwiązany;
- Zasadą równego dostępu do środowiska przyrodniczego:
  - sprawiedliwości międzypokoleniowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych obecnego pokolenia z równoczesnym tworzeniem i utrzymywaniem warunków do zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń;
  - sprawiedliwości międzyregionalnej i międzygrupowej – tzn. zaspokajania potrzeb materialnych i cywilizacyjnych społeczeństw, grup społecznych i jednostek ludzkich;
  - w ramach sprawiedliwego dostępu do zasobów i walorów środowiska z równoprawnym traktowaniem potrzeb ogólnospołecznych z potrzebami społeczności lokalnych i jednostek;
  - równoważenia szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej;
- Zasadą uspołeczniania polityki ekologicznej, która realizowana jest poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do społeczeństwa w procesie kształtowania modelu zrównoważonego rozwoju, z równoczesnym rozwojem edukacji ekologicznej;
- Zasadą skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej odnoszącą się do wyboru planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych ochrony środowiska a następnie do oceny osiągniętych wyników. Oznacza to potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu.

Każdy z dokumentów strategicznych uchwalanych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym powinien zapewnić realizację ww. zasad realizujących politykę określoną w dokumencie nadrzędnym, jakim jest Polityka ekologiczna państwa. W związku z powyższym, również na etapie opracowywania ocenianej Strategii zadbano o spójność z nadrzędnym państwowym dokumentem określającym politykę ekologiczną.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Krajowy plan gospodarki odpadami obejmuje zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska. Zadania i cele przedstawione w planie dotyczą okresu 2011-2014, a w perspektywie 2015-2022, uwzględniając zarówno obecne, jak i przyszłe możliwości, a także uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury.

W KPGO zawarto szereg działań planowanych do wdrażania na szczeblu krajowym, a prowadzącym do zmniejszenia ilości wytwarzanych i składowanych odpadów (szczególnym naciskom podlega składowanie odpadów ulegających biodegradacji), w tym m.in.:

- Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno-edukacyjnej w tym zakresie,
- Podniesienie stawek opłat za składowanie odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów wcześniej przetworzonych.

Działania te przyczynią się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych (głównie metanu).

Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych

Powyższy dokument bazuje na ustaleniach Polityki energetycznej Polski do 2030 r. uszczegółowiając zakres działań w odniesieniu do OZE. W warunkach polskich decydujące znaczenie, w kontekście osiągnięcia postawionego celu 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w strukturze energii finalnej brutto w 2020 r., będą miały postępy poczynione w energetyce wiatrowej, produkcji biogazu i biomasy stałej oraz w biopaliwach transportowych. Te cztery obszary w 2020 roku stanowią będą łącznie ok. 94% zużycia energii ze wszystkich źródeł odnawialnych.

Inwestycje w OZE wymagają znacznych nakładów finansowych. Najpoważniejsze środki na wspieranie inwestycji w zakresie energii odnawialnej zagwarantowane są w systemach finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w szczególności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i środowisko (POIiŚ), wdrażanego przy udziale Ministra Gospodarki, oraz regionalnych programów operacyjnych zarządzanych przez samorządy poszczególnych województw.

Na poziomie krajowym wsparcie w ramach POIiŚ realizowane jest według założeń zawartych w Priorytecie IX o nazwie Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna. Zgodnie z opisem ogólnym określającym cele Priorytetu IX, wsparcie uzyskują działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym (tj. podwyższenie

sprawności wytwarzania oraz obniżenie strat w procesie przesyłania i dystrybucji energii) i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw.

Realizowane będą tylko takie projekty, które wykazują wyraźny, pozytywny wpływ na środowisko poprzez zapewnienie znaczących skwantyfikowanych oszczędności energii lub umożliwienie wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd RP w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK), który określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Program określa przedsięwzięcia w aglomeracjach w zakresie systemów kanalizacji zbiorczej w gminach, niezbędnych dla zapewnienia, że co najmniej 75-85% ludności w aglomeracjach do końca 2015 r. będzie obsługiwana przez te systemy.

Obecnie obowiązuje trzecia już aktualizacja KPOŚK, która została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 1 lutego 2011 r. (AKPOŚK 2010), jej celem było ustalenie realnych terminów zakończenia inwestycji w aglomeracjach, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie zrealizują zaplanowanych zadań do końca 2010 r. Z uwagi na niezrealizowane lub nieterminowe wykonanie zadań Polska nie wywiązała się z ustalonych na koniec 2010 r. zobowiązań Traktatu akcesyjnego w zakresie wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG. W związku z tym Ministerstwo Środowiska oraz Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej wydały w czerwcu 2013 r. wytyczne do tworzenia i zmiany aglomeracji, a 22 lipca 2014 r. Minister środowiska wydał rozporządzenie w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji. Docelowo kolejna, obecnie finalizowana aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oparta będzie na danych zebranych przez Urzędy Marszałkowskie Województw na podstawie wypełnianych przez poszczególne aglomeracje formularzy.

Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.

Dokument ten przedstawia strategię państwa, mającą na celu odpowiedzenie na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i w perspektywie do 2030 roku.

Działania określone w polityce energetycznej Polski stanowią wytyczne, które powinny być realizowane przez komercyjne firmy energetyczne, działające w warunkach konkurencyjnych rynków paliw i energii lub rynków regulowanych. W związku z powyższym interwencjonizm państwa w funkcjonowanie sektora musi mieć ograniczony charakter i jasno określony cel. Poprzez konsekwentne wdrażanie założonych strategicznych działań, ustawodawca dąży do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz wypełnienia międzynarodowych zobowiązań Polski, szczególnie w zakresie ochrony środowiska. Tylko w takim zakresie i w zgodzie z prawem UE stosowana będzie interwencja państwa w sektorze energetycznym.

Poprawa efektywności energetycznej jest jednym z priorytetów unijnej polityki energetycznej z wyznaczonym do roku 2020 celem zmniejszenia zużycia energii

o 20% w stosunku do scenariusza „*business as usual*”. Polska dokonała dużego postępu w tej dziedzinie. Energochłonność PKB w latach 1999-2009 lat spadła o 30%, jednakże w dalszym ciągu efektywność polskiej gospodarki, liczona jako PKB (wg kursu euro) na jednostkę energii, jest dwa razy niższa od średniej europejskiej. Rozwój gospodarczy, będący wynikiem stosowania nowych technologii, wskazuje na znaczny wzrost zużycia energii elektrycznej przy relatywnym spadku innych form energii, co w odniesieniu do gospodarki energetycznej kraju opartej na węglu istotnie utrudnia realizację głównych celów polityki energetycznej (określone poniżej).

Główne cele polityki energetycznej w obszarze poprawy efektywności energetycznej to:

- Dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną;
- Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15.

Drugi krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej EEAP

Krajowy plan działań zawiera opis środków poprawy efektywności energetycznej ukierunkowanych na końcowe wykorzystanie energii oraz obliczenia dotyczące oszczędności energii uzyskanych w okresie 2008-2009 i oczekiwanych w 2016 roku zgodnie z wymaganiami dyrektyw:

– dyrektywy w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych 2006/32/WE;

– dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków 2010/31/WE.

Krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią został określony w pierwszym Krajowym planie działań dotyczącym efektywności energetycznej 2007. Cel ten wyznacza uzyskanie do 2016 roku oszczędności energii finalnej, w ilości nie mniejszej niż 9% średniego krajowego zużycia tej energii w ciągu roku, przy czym uśrednienie obejmuje lata 2001-2005.

Opracowując Krajowy plan działań przyjęto następujące założenia:

- proponowane działania będą w maksymalnym stopniu oparte na mechanizmach rynkowych i w minimalnym stopniu będą wykorzystywać finansowanie budżetowe,
- realizacja celów będzie osiągnięta wg zasady najmniejszych kosztów tj. m.in. poprzez wykorzystanie w maksymalnym stopniu istniejących mechanizmów i infrastruktury organizacyjnej,
- założono udział wszystkich podmiotów w celu wykorzystania całego krajowego potencjału efektywności energetycznej.

Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Głównym celem, przyjętego w 1995 r., a aktualizowanego w 2003 r. Krajowego programu zwiększania lesistości (KPZL), jest zwiększanie powierzchni zalesionych (zgodnie z przyjętą długofalową polityką rządu).

Celem rządowego programu zwiększania lesistości było zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30% w 2020 r. (oraz 33% po roku 2050), ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Zwiększenie lesistości kraju uzasadnione jest przede wszystkim potrzebą większego wykorzystania funkcji lasów w:

- retencjonowaniu i łagodzeniu ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych,
- przeciwdziałaniu degradacji i erozji gleb oraz stepowieniu krajobrazu,
- wiązaniu CO₂ i gazów przemysłowych z powietrza, wody i gleby oraz neutralizacji ich negatywnego działania,
- korzystnej modyfikacji warunków hydrologicznych i topoklimatycznych na terenach rolniczych,
- zachowaniu zasobów genowych flory i fauny oraz przywracaniu różnorodności biologicznej i naturalności krajobrazu,
- tworzeniu możliwości wypoczynku dla ludności oraz poprawy warunków życia na terenach zurbanizowanych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)

Główna misja dokumentu to zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W ramach tej misji wyodrębniono następujące cele:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,
- skuteczną adaptację do zmian klimatu na obszarach wiejskich
- rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,
- stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem Działań na lata 2007-2013

Kierunki ochrony różnorodności biologicznej są szersze niż w tradycyjnie pojmowanej ochronie przyrody i powinny być odnoszone do przestrzeni całego kraju, a nie tylko do obszarów prawnie chronionych, które stanowią *de facto* jego mały wycinek. Ważne jest też wskazanie sposobów zachowania bądź przywrócenia różnorodności biologicznej na terenach użytkowanych i zagospodarowanych przez człowieka, w tym na obszarach już znacznie zdegradowanych.

Przedmiotem ochrony powinno być całe bogactwo przyrodnicze. Jednak ograniczone środki finansowe przy znacznych kosztach, które trzeba ponieść na ochronę różnorodności biologicznej, zwłaszcza przy zastosowaniu czynnych form ochrony, zmuszają do wydzielenia grup gatunków i ekosystemów o wysokich priorytetach ochronnych. Szczególny nacisk położyć zatem należy na te elementy różnorodności, które są rzadkie lub w różny sposób zagrożone wyginięciem lub trwałym przekształceniem.

Przy wyróżnianiu tych priorytetowych elementów, należy brać pod uwagę przesłanki biologiczne (np. gatunki kluczowe dla poszczególnych stadiów sukcesji i układów krajobrazowych), użytkowe (gatunki mające ważne znaczenie użytkowe) czy etycznokulturowe (gatunki postrzegane przez społeczeństwo jako tzw. gatunki

flagowe, np. w przypadku naszego kraju - żubr, bocian biały, które są traktowane przez społeczeństwo jako szczególne dobro narodowe). Identyfikacja obiektów priorytetowych działań ochronnych powinna być dokonywana w różnej skali: lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej.

Celem nadrzędnym Strategii Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej jest: „Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.”

Cele strategiczne

Osiągnięcie celu nadrzędnego wymaga realizacji ośmiu, równorzędnych pod względem znaczenia, celów strategicznych:

- I) Rozpoznanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- II) Skuteczne usunięcie lub ograniczanie pojawiających się zagrożeń różnorodności biologicznej;
- III) Zachowanie i/lub wzbogacenie istniejących oraz odtworzenie utraconych elementów różnorodności biologicznej;
- IV) Pełne zintegrowanie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami oddziaływującymi na tę różnorodność sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa (w tym organizacji pozarządowych), przy zachowaniu właściwych proporcji pomiędzy zapewnieniem równowagi przyrodniczej, a rozwojem społeczno-gospodarczym kraju;
- V) Podniesienie wiedzy oraz ukształtowanie postaw i aktywności społeczeństwa na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej;
- VI) Udoskonalenie mechanizmów i instrumentów służących ochronie i zrównoważonemu użytkowaniu różnorodności biologicznej;
- VII) Rozwinięcie współpracy międzynarodowej w skali regionalnej i globalnej na rzecz ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów różnorodności biologicznej;
- VIII) Użytkowanie różnorodności biologicznej w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem równego i sprawiedliwego podziału korzyści i kosztów jej zachowania, w tym także kosztów zaniechania działań rozwojowych ze względu na ochronę zasobów przyrody.

Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce wraz z planem działań

Przyjęte podczas konferencji stron Konwencji Ramsarskiej rekomendacje wzywają państwa będące stronami tej konwencji do opracowania i wdrożenia krajowych strategii mających na celu ochronę obszarów wodno-błotnych. Z tego względu opracowana została Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce wraz z planem działań (na lata 2006-2013) zatwierdzona przez Ministra Środowiska w dniu 10 października 2006 r.

Przyjęte w strategii cele nadrzędne to powszechna ochrona środowisk wodno-błotnych w kraju na drodze:

1. zapewnienia ciągłości istnienia i naturalnego charakteru środowisk zachowanych dotychczas obszarów wodno-błotnych oraz pełniących przez nie funkcji ekologicznych,
2. zatrzymania procesu degradacji i zanikania środowisk wodno-błotnych,
3. restytucji przyrodniczej obszarów zdegradowanych.

Zgodnie z zapisami strategii ochrona ta powinna być realizowana zarówno w odniesieniu do całych ekosystemów, jak i pojedynczych elementów różnorodności biologicznej: biotopów wodno-błotnych, zbiorowisk roślinnych, cennych gatunków fauny i flory.

Zadania służące osiągnięciu celów przyjętych w *Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce* zawarte zostały w Planie działań. Zostały one pogrupowane w następujące działy tematyczne: środowisko, gospodarka wodna, rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne, gospodarka morska, budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, transport, turystyka, nauka, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, obrona narodowa, rozwój regionalny i inne.

Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania (2009) oraz Wytyczne Komisji Europejskiej do uwzględnienia adaptacji do zmian klimatu oraz ochrony różnorodności biologicznej

Cele Białej Księgi to przede wszystkim:

- Osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, która pozwoli stawić czoła skutkom zmian klimatu;
- Poprawa podstawowej wiedzy nt. wrażliwości na zmiany klimatu (wpływ i zdolności adaptacyjne) oraz dot. kosztów i korzyści różnych opcji adaptacji;
- Zapewnienie wczesnego wdrażania działań „No-regret” oraz „win-win” i uniknięcie adaptacji prowadzonej w sposób niewłaściwy, poprzez wprowadzenie adaptacji do głównego nurtu polityki UE;
- Wprowadzenie procesu mającego na celu lepszą skoordynowanie polityki adaptacji i określenie dalszych kroków, w tym debata o przyszłym finansowaniu.

W wytycznych KE przypomina przede wszystkim o celu Unii Europejskiej, jakim jest osiągnięcie i utrzymanie wzrostu poniżej 2 °C średniej temperatury ziemskiej w odniesieniu do stanu sprzed epoki wysokiej industrializacji, co wymaga pilnych i ambitnych działań w skoordynowaniu globalnej społeczności.

Strategia ochrony powietrza UE i wynikająca z niej Dyrektywa CAFE

Celem dokumentu strategicznego jest waloryzacja skutków realizacji postanowień Strategii Tematycznej Unii Europejskiej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza w Polsce. Najważniejszym tematem tej analizy jest ujęcie w procesie realizacji celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy – dyrektywy CAFE. Dyrektywą Clean Air For Europe wprowadzono normowanie stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5}:

- poziom docelowy i dopuszczalny pyłu PM_{2,5} (docelowy 25 µg/m³ – 2010 r., dopuszczalny 25 µg/m³ - 2015 r., 20 µg/m³ - 2020 r.

Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (projekt)

NSGW 2030 określa podstawowe kierunki reformy umożliwiającej bardziej sprawne niż dotychczas wdrożenie dyrektyw Unii Europejskiej oraz realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce. Cel ten ma być osiągnięty przez zbudowanie sprawnie działającego zintegrowanego systemu gospodarowania wodami. Wykorzystując nowoczesne podstawy naukowe, mechanizmy prawne, instrumenty ekonomiczne i konsultacje społeczne, system ten będzie zapewniał osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód oraz ekosystemów wodnych i od wody zależnych.

Celem nadrzędnym NSGW 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zapewnieniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawy spójności terytorialnej.

Równorzędnymi celami strategicznymi są:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę do picia i dla celów sanitarnych,
- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- zapobieganie zwiększeniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, w tym powodzi i suszy, oraz ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków.

Cele strategiczne gospodarowania wodami uwzględniają konieczność adaptacji do zmian klimatu, wzrastające ryzyko występowania katastrof naturalnych, możliwości tkwiące w polityce oszczędzania wody oraz ewentualne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plan gospodarowania wodami jest dokumentem obejmującym działania zmierzające do spełnienia Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wód zależnych. Niemniej jednak cele te nie są sprzeczne z realizacją zadań mogących wpłynąć na pogorszenie stanu wód, o ile działania te służą nadrzędnemu celowi społecznemu lub wynikają z przyjętych polityk, planów lub programów, a ich realizacja jest uzasadniona pod względem ekonomicznym, społecznym lub gospodarczym.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych, ustalonych na mocy art. 4 RDW:

- dla jednolitych części wód, będących w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału,
- dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego,

- dla silnie zmienionych i sztucznych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego,
- w obydwu powyższych przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego,
- dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy, nie zostały podwyższone cele środowiskowe.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art 4 RDW:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

W ocenianej Strategii zawarto działania nie wpływające negatywnie na stan i jakość Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych wyodrębnionych na obszarze gminy Lidzbark.

W niniejszej Prognozie odniesiono się do stanu i szczegółowego możliwego wpływu działań na stan tych JCWP i JCWPd.

Rozporządzenie Nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Środkowej Wisły

Zgodnie z Rozdziałem 3. Rozporządzenia, ustala się następujące priorytety w korzystaniu z wód w kolejności od najwyższego:

- 1) zachowanie przepływu nienaruszalnego;
- 2) zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i na cele socjalno-bytowe;
- 3) produkcja artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych;
- 4) potrzeby innych działów gospodarki.

Ponadto, ustala się następującą kolejność korzystania z wód do celów rolniczych, w szczególności napełniania stawów rybnych, nawodnień rolniczych i innych zabiegów agrotechnicznych:

- 1) z zasobów wód powierzchniowych;
- 2) z zasobów wód podziemnych czwartorzędowego piętra wodonośnego;
- 3) z zasobów wód podziemnych pięter wodonośnych starszych niż czwartorzędowe.

Dodatkowo, Rozporządzenie zgodnie z Rozdziałem 4. wprowadza ograniczenia w korzystaniu z wód, niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Opracowany projekt Strategii nie narusza zapisów Rozdziału 4. Rozporządzenia, jak i żadnych innych postanowień aktu wykonawczego Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Rozporządzenie Nr 9/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Wisły

Zgodnie z Działem III Rozporządzenia, ustalono następujące priorytety w korzystaniu z wód w kolejności od najwyższego:

- 1) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe;
- 2) na zapewnienie funkcjonowania ekosystemów wodnych i od wód zależnych w stanie nie pogorszonym;
- 3) na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych;
- 4) na potrzeby pozostałych gałęzi gospodarki i rolnictwa.

Ponadto, ustalono następującą kolejność korzystania z wód do celów rolniczych, w szczególności napełniania stawów rybnych, nawodnień rolniczych i innych zabiegów agrotechnicznych, niewymagających jakości wód przeznaczonej do spożycia:

- 1) z zasobów wód powierzchniowych;
- 2) z zasobów wód podziemnych czwartorzędowego piętra wodonośnego;
- 3) z zasobów wód podziemnych pięter wodonośnych starszych niż czwartorzędowe.

Dodatkowo, Rozporządzenie zgodnie z Działem IV wprowadza ograniczenia w korzystaniu z wód, niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych.

Opracowany projekt Strategii nie narusza zapisów Działu IV Rozporządzenia, jak i żadnych innych postanowień aktu wykonawczego Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Polityka Wodna Państwa do 2030 r. (projekt)

Polityka Wodna Państwa jest kontynuacją i rozszerzeniem Strategii Gospodarki Wodnej zatwierdzonej przez Radę Ministrów w kwietniu 2005 r. Określa ona podstawowe kierunki i zasady działania umożliwiające realizację idei trwałego i zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w Polsce.

Celem nadrzędnym Polityki wodnej państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powodzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych oraz uwzględnieniu integrowania ochrony środowiska wodnego z innymi dziedzinami gospodarki kraju.

Osiągnięcie tego najważniejszego z punktu widzenia społeczeństwa i rozwoju gospodarki narodowej celu, musi przebiegać przy pełnym integrowaniu ochrony i zrównoważonego gospodarowania wodą z innymi dziedzinami polityk wspólnotowych takich jak energetyka, transport, rolnictwo, rybołówstwo, polityka regionalna i turystyka. Polityka wodna tworzy podstawę do kontynuacji dialogu oraz

rozwoju strategii dla dalszej integracji i rozwoju poszczególnych obszarów tych polityk (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady).

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014-2020. Instrumentami realizacji UP są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO). Dokumenty te wraz z UP tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. UP określa z jednej strony kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, z drugiej zaś wskazuje oczekiwane rezultaty oraz obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe.

UP stanowi punkt odniesienia do określania szczegółowej zawartości programów operacyjnych. Programy operacyjne precyzują specyficzne obszary wsparcia i instrumenty realizacji, z poszanowaniem zapisów UP. Wynegocjowana z Komisją Europejską (KE) UP oraz programy operacyjne stanowią podstawę do realizacji nowej perspektywy finansowej w Polsce.

Spójność dokumentów zapewniono na poziomie określonych celów wymienionych w Umowie Partnerstwa, m.in.:

- Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach,
- Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,
- Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.

Ww. cele, jak i inne zawarte w UP zachowano również w projekcie analizowanego dokumentu strategicznego gminy Lidzbark.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030

Zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*. W przypadku tej Strategii to okres prawie 20 lat, gdyż przyjętym przy jej konstruowaniu horyzontem czasowym jest rok 2030. Uzupełnieniem ramy strategicznej rozwoju Polski do 2030 roku jest *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju* przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2012 r.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Informacje o wskaźnikach i zasadach monitorowania postępu realizacji założeń i działań przedstawionych w Strategii zostały przedstawione w rozdziale siódmym – monitorowanie efektów strategii.

Szeroki zakres Strategii Rozwoju Kraju umożliwia zachowanie spójności z wieloma dokumentami strategicznymi niższego szczebla, w tym również Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gminy Lidzbark na lata 2015-2022.

3.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025,

Dokument ten powstał w wyniku aktualizacji Strategii z 2005 r. i jest trzecim etapem planowania strategicznego zapoczątkowanego w 1999 r. przez władze regionu. Strategia od 2005 r. opiera się na koncepcji trzech płaszczyzn rozwoju, obejmujących: ludzi, gospodarkę i relacje między człowiekiem a gospodarką. Zostały one osadzone w środowisku przyrodniczym, ponieważ to w nim odbywają się wszelkie działania człowieka.

Na tej podstawie wyróżniono trzy priorytety strategiczne:

1. Konkurencyjna gospodarka – konkurencja odbywa się na kilku płaszczyznach, między wieloma podmiotami. Konkuruje ze sobą firmy, ludzie rywalizują o jak najlepsze miejsca pracy, a państwa zachęcają inwestorów do podejmowania działalności na ich terenie. Również regiony, miasta i gminy włączyły się w konkurencję o czynniki rozwojowe. Priorytet ten jest wyraźnym sygnałem, że realizacja wizji rozwojowej wymaga silnej gospodarki regionalnej, opartej o specjalizację i najwyższą z możliwych innowacyjność.
2. Otwarte społeczeństwo – nowoczesne podejście do rozwoju kładzie duży nacisk na kapitał społeczny, przejawiający się otwartością na idee, innowacje. Otwartość społeczeństwa, to również chęć kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, podejmowania ryzyka i współpracy, a także budowanie zaufania. Wyróżnienie tego priorytetu wynika z głębokiego przeświadczenia, iż trudno jest mówić o konkurencyjnej gospodarce bez otwartego i aktywnego społeczeństwa, tak samo jak postrzeganie otwartości ludzi trudne jest do rozpatrywania w oderwaniu od gospodarki.
3. Nowoczesne sieci – w globalnej gospodarce istotnym czynnikiem rozwoju regionów jest ich obecność w różnego rodzaju sieciach. Nowoczesne sieci postrzegane są zarówno jako elementy fizyczne (infrastruktura techniczna), jak również powiązania i relacje (kontakty międzyludzkie, doświadczenia współpracy). Tak, jak ważna jest dla regionu dobrej jakości komunikacja, tak samo istotna jest jakość i charakter współpracy między instytucjami otoczenia biznesu, światem nauki, przedsiębiorcami i samorządem terytorialnym. Szeroko rozumiany udział regionu w sieciach wymaga szczególnego spojrzenia na kwestię współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej, zarówno w układach biznesowych, jak i instytucjonalnych z naciskiem na efekty ekonomiczne.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2014-2020

Wsparciem RPO Warmia i Mazury na lata 2014-2020 objęte zostaną następujące obszary: inteligentna gospodarka, kadry dla gospodarki, cyfrowy region, efektywność energetyczna, środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów, infrastruktura transportowa, obszary wymagające rewitalizacji, dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, regionalny rynek pracy, włączenie społeczne. Oznacza to, że duża część Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020 znajduje swoje odzwierciedlenie w działaniach planowanych do wdrożenia w ramach sektorów i działań objętych opracowywaną Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest narzędziem do realizacji jednego z ważniejszych zadań samorządu województwa, jakim jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie.

Polityka przestrzenna wskazuje cele rozwoju przestrzennego zagospodarowania oraz sposób ich realizacji oddziałując na główne elementy zagospodarowania przestrzennego regionu.

Przyjęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego cele i kierunki polityki przestrzennej oraz zasady i działania, są spójne z celami i ustaleniami „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (dalej KPZK 2030), Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 2010-2020” (dalej KSRR2010-2020), krajowych programów i dokumentów strategicznych oraz „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2025 roku” (dalej SRW 2025).

Głównym celem nadrzędnym prowadzonej polityki przestrzennej na szczeblu wojewódzkim określono: „Zrównoważony rozwój przestrzenny województwa, realizowany poprzez wykorzystanie cech i zasobów przestrzeni regionu, dla zwiększenia jego spójności w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz zachowania wysokich walorów środowiska i krajobrazu.”

Cele szczegółowe polityki przestrzennej:

- 1) Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.
- 2) Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.
- 3) Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.
- 4) Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

- 5) Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.
- 6) Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenie naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnienie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.

Należy zaznaczyć, że miasto Lidzbark zostało wymienione w Uchwale nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego – jako wyróżniający się ośrodek miejski o wysokim wskaźniku funkcji turystycznej.

Biorąc pod uwagę powyższe zasadne jest dalsze rozwijanie wiodącej funkcji poprzez cele i zadania zawarte w ocenianej Strategii odnoszące się do rozwoju infrastruktury turystycznej. Zgodność Strategii z zapisami PZPWMM jest niepodważalna i wysoka.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Obecnie obowiązuje Program na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018, a głównym jego celem jest ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Priorytety i kierunki działań przyjęte w Programie:

- I. Doskonalenie działań systemowych;
- II. Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych;
- III. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Zgodnie z treścią POŚ, pomimo upływu podstawowego okresu obowiązywania dokumentu strategicznego (w opracowywaniu znajduje się obecnie projekt aktualizacji), cele określone w Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 mają charakter kierunkowy i będą aktualne także po wykonaniu zadań zaplanowanych na ten okres. Służą realizacji długoterminowej polityki ekologicznej państwa, która wpisuje się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego.

Program Ekoenergetyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Jest to dokument strategiczny zawierający m.in. diagnozę stanu ekoenergetycznego województwa warmińsko-mazurskiego, analizę potencjału energetycznego oraz propozycję działań pozwalających na osiągnięcie założonych w Programie celów.

Podstawowe cele opracowania „Programu ekoenergetycznego województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2005-2010” wynikają ze „Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego”.

Cele te można zdefiniować następująco:

1. Ocena sytuacji ekoenergetycznej województwa warmińsko-mazurskiego;

2. Zidentyfikowanie barier ograniczających wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii w regionie;
3. Określenie potencjalnych możliwości rozwoju ekoenergetyki w naszym regionie;
4. Wyznaczenie celów strategicznych programu ekoenergetycznego;
5. Określenie działań wspierających rozwój ekoenergetyki w województwie warmińsko-mazurskim;
6. Określenie wskaźników oceny realizacji programu dla potrzeb monitorowania;
7. Wskazanie możliwości finansowania inwestycji ekoenergetycznych;
8. Określenie kosztów realizacji programu ekoenergetycznego.

Przede wszystkim należy podkreślić starania Samorządu Lokalnego gminy Lidzbark w odniesieniu do produkcji energii ze źródeł odnawialnych (np. poprzez zadanie budowy farmy fotowoltaicznej z wykorzystaniem kapitału prywatnego), które wpisują się w cele ww. Programu.

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, Polska Wschodnia jest jednym z obszarów strategicznej interwencji państwa, na których będą podejmowane działania współfinansowane przez fundusze WRS na lata 2014-2020 w ramach wszystkich krajowych programów operacyjnych, pięciu programów regionalnych oraz części programów EWT i EISP. Dodatkowe środki na wsparcie rozwoju i pozycji konkurencyjnej Polski Wschodniej przeznaczone będą w ramach niniejszego Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020.

POPW realizowany będzie w ramach 4 określonych osi priorytetowych:

- Oś Priorytetowa I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia
- Oś Priorytetowa II Nowoczesna Infrastruktura Transportowa
- Oś Priorytetowa III Ponadregionalna Infrastruktura Kolejowa
- Oś Priorytetowa IV Pomoc Techniczna

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

POWER realizowany będzie w ramach 6 określonych osi priorytetowych:

- Oś I Osoby młode na rynku pracy
- Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji,
- Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju
- Oś IV Innowacje Społeczne i współpraca ponadnarodowa
- Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia
- Oś VI Pomoc Techniczna

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

POPC realizowany będzie w ramach 4 określonych osi priorytetowych:

- Oś I Powszechny dostęp do szybkiego internetu
- Oś II E-administracja i otwarty rząd
- Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
- Oś IV Pomoc Techniczna

Wojewódzki Program Zwiększania Lesistości na lata 2001-2010

Program zwiększenia lesistości w województwie na lata 2001 – 2010 jest dokumentem stanowiącym realizację „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego” w obszarach: Środowisko przyrodnicze i Restrukturyzacja obszarów wiejskich. Wskazuje on główne kierunki leśnego zagospodarowania gruntów porolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia.

Cel główny dokumentu został wyrażony w następujący sposób: „Zalesienia elementem zrównoważonego rozwoju województwa.”

Jeden z celów priorytetowych został określony jako atrakcyjne obszary wiejskie, który to cel realizuje poprzez ocenianą Strategię gmina Lidzbark. Wsie zlokalizowane dookoła ośrodka miejskiego dzięki dużej wartości przyrodniczej stanowią istotny argument za wysokim wskaźnikiem funkcji turystycznej całej gminy.

Program Ochrony Powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914) strefa warmińsko-mazurska obejmuje całe województwo warmińskomazurskie z wyłączeniem obszaru miast: Olsztyna i Elbląga.

Zgodnie z zapisami POP, w celu redukcji stężeń pyłu zawieszzonego PM10 oraz B(a)P wyznaczono działania naprawcze skierowane na redukcję emisji pochodzącej przede wszystkim z ogrzewania indywidualnego, które należy podjąć w strefie warmińsko-mazurskiej, a przede wszystkim w miastach Olecko, Ełk, Ostróda, Nidzica, Szczytno, Pisz, Pasłęk, Działdowo, Nowe Miasto Lubawskie.

W Programie nie wymieniono miasta Lidzbark jako priorytetu we wprowadzaniu działań naprawczych.

Niemniej jednak nie oznacza to, że problem zanieczyszczenia powietrza w okresie jesienno-zimowym, na terenie miasta nie istnieje. Należy prowadzić gminną politykę niskoemisyjną (tzw. gospodarka niskoemisyjna), umożliwiającą spełnienie norm jakości powietrza na terenie całej strefy warmińsko-mazurskiej – z wyłączeniem obszaru miast: Olsztyna i Elbląga.

Działania naprawcze zapisane w harmonogramie rzeczowo-finansowym to m.in.:

- Modernizacja i remonty dróg, w szczególności:
→ likwidacja nawierzchni nieutwardzonych, gruntowych;

- Rozwój systemu ścieżek rowerowych i infrastruktury rowerowej, w szczególności:
  - budowa odcinków dróg rowerowych pozwalających na połączenie w jeden ciąg dróg już istniejących, szczególnie w centrach miast,
  - budowa parkingów rowerowych, szczególnie zlokalizowanych w pobliżu kluczowych celów podróży (szkoły, urzędy administracji lokalnej;
- Zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miast, w szczególności:
  - wprowadzanie nowych obszarów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych,
  - nasadzenia krzewów na istniejących.

Projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 czyni zadość działaniom określonym w uchwalonym Programie Ochrony Powietrza wraz z Planem działań krótkoterminowych.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN

Program swoim zakresem obejmuje wszystkie odcinki dróg wojewódzkich i krajowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie, w otoczeniu których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami LDWN i LN (w tym drogi wojewódzkie o nr: 541 – Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Dobrzyń oraz 544 – Brodnica – Lidzbark – Działdowo – Mława – Przasnysz – Ostrołęka).

Do zadań głównych przedmiotowego dokumentu zakwalifikowano działania, które skutkować będą obniżeniem poziomu hałasu wzdłuż konkretnych odcinków dróg, w tym jako jedno z zadań głównych (inwestycyjnych - antyhałasowych), określono remont nawierzchni drogowej.

Należy nadmienić, iż gmina Lidzbark bierze udział w opracowywaniu projektu budowy obwodnicy południowej – wschodniej Lidzbarka, która istotnie poprawi warunki akustyczne na terenach zabudowy mieszkaniowej miasta Lidzbark. Zadanie to zostało wpisane do Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016

Zgodnie z KPGO 2014, jako główne cele w gospodarce odpadami w województwie warmińsko-mazurskim przyjęto:

1. utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
2. zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymogami ochrony środowiska;

3. zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
4. wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
5. współpraca z ministrem właściwym do spraw środowiska przy prowadzeniu bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO);
6. minimalizację ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych przy jednoczesnym zwiększaniu ilości tych odpadów poddawanych procesom odzysku;
7. rozwój systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych, z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych.

Jako cele szczegółowe w gospodarce odpadami w województwie warmińsko-mazurskim przyjęto:

1. objęcie wszystkich mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 roku;
2. zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby w 2013 roku nie było składowanych więcej niż 50%, a w 2020 roku nie więcej niż 35% masy odpadów wytworzonych w 1995 roku;
3. zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku;
4. przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% masy do 2020 roku;
5. objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2013 roku;
6. zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów wyznaczonych przez Unię Europejską oraz rekultywacja składowisk zamkniętych;
7. rozwój selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, odpadów ZSEiE, wielkogabarytowych oraz odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych.

Podstawą zasadą funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w kraju jest jego regionalizacja. Według tej zasady w województwie warmińsko-mazurskim wyodrębnionych zostało 5 regionów gospodarki odpadami komunalnymi, na terenie których wskazano regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje służące do zastępczej obsługi regionów.

Gmina Lidzbark zgodnie z WPGO przynależy do Regionu Zachodniego. W ramach tego regionu funkcjonują 34 gminy z 7 powiatów, zamieszkałe przez 360,71 tys. mieszkańców. System gospodarki odpadami w Regionie Zachodnim organizują dwa związki międzygminne: Związek Gmin Regionu Ostródzko-łławskiego „Czyste Środowisko” zarządzający Zakładem Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych RUDNO Sp. z o.o. w Rudnie k/Ostródy oraz Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” w Działdowie – do którego należy gmina Lidzbark.

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” dysponuje zakładem zagospodarowania odpadów, na który składają się sortownia odpadów zmieszanych

i selektywnie zebranych, zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, kompostownia osadów ściekowych i odpadów organicznych w Zakrzewie oraz 4 składowiska zmieszanych odpadów komunalnych w miejscowościach – Zakrzewo, Ciechanówko, Kanigowo i Janowo.

Tabela 1. Instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Zachodnim, zgodnie z WPGO

Właściciel /Zarządzający	Instalacja regionalna	Lokalizacja instalacji
ZUOK Sp. z o.o. Rudno	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	Rudno
	Składowisko odpadów, kwatery II	Rudno
EZG Działdowszczyzna Działdowo	Składowisko odpadów, kwatery III	Zakrzewo
	Składowisko odpadów, kwatery II	Ciechanówko
	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	Działdowo/ Zakrzewo

* zamknięcia nie przewiduje się w okresie objętym *Planem*

W związku z kończącym się okresem obowiązywania Planu Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016, obecnie opracowywana jest jego aktualizacja.

Celem zapewnienia spójności postanowień WPGO, z projektem ocenianej Strategii, gmina Lidzbark dołoży wszelkich starań celem odpowiedniego zagospodarowania odpadów wytworzonych w trakcie realizacji zadań zawartych w dokumencie. W pierwszej kolejności należy nie dopuścić do powstania odpadów, na ile to możliwe. Wytworzone odpady natomiast należy poddać procesom recyklingu lub odzysku, a jeżeli to nie będzie możliwe w odniesieniu do pewnych grup odpadów – unieszkodliwieniu.

Program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego

Nadrzędnym celem Programu jest wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, lepsza jakość życia społeczności zamieszkującej obszary problemowe.

Ponadto określono cele szczegółowe;

- Stworzenie warunków dla przeprowadzenia procesu rewitalizacji;
- Ochrona dziedzictwa kulturowego;
- Poprawa jakości środowiska naturalnego;
- Wzmocnienie lokalnej gospodarki;
- Rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznej;
- Renowacja i modernizacja substancji budowlanej oraz wzmocnienie funkcji mieszkaniowej;
- Poprawa warunków dla rozwoju edukacji, nauki i kultury;
- Poprawa infrastruktury socjalnej;

- Tworzenie i wspieranie sieci społecznych.

W ostatnich tygodniach do grona miast dbających o dobrą jakość życia mieszkańców dołączyły kolejne miejscowości z województwa warmińsko-mazurskiego, w tym Lidzbark – mogący oficjalnie posługiwać się symbolem pomarańczowego ślimaka, będącym znakiem rozpoznawczym ruchu Cittaslow.

Lidzbark przeszedł procedurę certyfikacyjną i wstąpił do polskiej krajowej sieci miast Cittaslow. Samorząd musiał m.in. udowodnić, że podejmuje działania służące ochronie środowiska, dba o zabytkową tkankę miejską i planuje jej rewitalizację, promuje lokalne wyroby i wprowadza rozwiązania przyjazne mieszkańcom i turystom.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 3 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012

Zgodnie z Załącznikiem nr 4 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 3 marca 2015 r. określono cele działań ochronnych w odniesieniu do następujących przedmiotów ochrony:

1. Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska,
2. Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympeion*, *Potamion* - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska,
3. Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska,
4. Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez ograniczenie ekspansji krzewów i drzew
5. Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
6. Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: gatunki typowe, gatunki dominujące
7. Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - Weryfikacja występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w zakresie występowania, stanu ochrony siedliska oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
8. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska.
9. Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika określającego odpowiednie uwodnienie. Utrzymanie

- otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów docelowo mniejsze niż 10%)
10. Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji - Stopniowa poprawa złego (U2) stanu ochrony części stanowisk siedliska do stanu niezadawalającego (U1) poprzez poprawę wskaźników: odpowiednie uwodnienie, pokrycie i struktura gatunkowa torfowców (docelowo do stanu właściwego (FV). Cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO). Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%)
  11. Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników „pokrycie” i „struktura gatunkowa mchów” (w okresie obowiązywania PZO). Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%).
  12. Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika „gatunki ekspansywne roślin zielnych”. Utrzymanie otwartego charakteru siedliska (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 10%).
  13. Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników kardynalnych, w tym „charakterystyczna kombinacja florystyczna runa”. Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO). Weryfikacja przynależności płatów do typu siedliska z racji na ich dyskusyjnego charakteru.
  14. Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika charakteryzującego właściwe uwodnienie. Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
  15. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: „reżim wodny”, „udział gatunków dominujących” (w okresie obowiązywania PZO). Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
  16. Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźnika „inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie”. Stopniowa poprawa wskaźników określających ilość martwego drewna w siedlisku (cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO).
  17. Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) - Stopniowa poprawa struktury i funkcji siedliska do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników: „gatunki ciepłolubne”, „zwarcie podszytu”. Utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia (cel długofalowy wykraczający poza okres obowiązywania PZO).

18. Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum i chrobotkowa* postać *Peucedano-Pinetum*) - Weryfikacja występowania siedliska w obszarze Natura 2000 w zakresie występowania, stanu ochrony siedliska oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
19. Sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus* - Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez poprawę wskaźników określających ograniczenie ocienienia oraz zachowanie właściwego stanu uwodnienia. Utrzymanie otwartego charakteru siedliska gatunku (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 20%).
20. Leniec bezpodkwiatowy *Thesium ebracteatum* - Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia.
21. Sasanka otwarta *Pulsatilla patens* - Stopniowa poprawa niezadawalającego (U1) stanu ochrony do właściwego (FV) stanu ochrony poprzez utrzymanie umiarkowanego zwarcia drzew i umiarkowanego ocienienia.
22. Starodub łąkowy *Angelica palustris* - Poprawa złego (U2) stanu ochrony części stanowisk do niezadawalającego (U1) stanu ochrony poprzez ograniczenie ocienienia – w okresie obowiązywania PZO (docelowo do stanu właściwego (FV) – cel długofalowy).
23. Lipiennik Losela *Liparis loeselii* - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony siedliska gatunku. Utrzymanie otwartego charakteru siedliska gatunku (pokrycie drzew i krzewów mniejsze niż 20%). Ograniczenie ocienienia.
24. Wydra *Lutra lutra* - Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony.

W Planie zadań ochronnych określono wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na obszarze których zlokalizowany jest obszar Natura 2000. We wskazaniach tych nie uwzględniono gminy Lidzbark, stąd należy stwierdzić, że aktualne i obowiązujące gminne dokumenty strategiczne – wysoce powiązane z ocenianą Strategią nie stoją w sprzeczności z celami działań ochronnych określonych w Planie zadań ochronnych Natura 2000 Ostoja Lidzbarska PLH280012, lecz są z nimi spójne poprzez działania określone w Strategii skutkujące wzrostem jakości środowiska na obszarze całej gminy (w tym na chronionym obszarze).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008

Zgodnie z Załącznikiem Nr 10 do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. określono cele działań ochronnych w odniesieniu do następujących przedmiotów ochrony:

1. Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 11 par w niepogorszonym stanie ochrony;
2. Kulik wielki (*Numenius arquata*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 13 par w niepogorszonym stanie ochrony;

3. Derkacz (*Crex crex*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 122 samców w niepogorszonej formie ochrony;
4. Kszyk (*Gallinago gallinago*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 190 samców w niepogorszonej formie ochrony;
5. Podróżniczek (*Luscinia svecica*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 63 samców w niepogorszonej formie ochrony;
6. Dziwonia (*Carpodacus erythrinus*): utrzymanie populacji na poziomie ok. 65 samców w niepogorszonej formie ochrony.

Ponadto, w Planie zadań ochronnych określono wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, na obszarze których zlokalizowany jest obszar Natura 2000. We wskazaniach tych nie uwzględniono gminy Lidzbark, stąd należy stwierdzić, że aktualne i obowiązujące gminne dokumenty strategiczne – wysoce powiązane z ocenianą Strategią nie stoją w sprzeczności z celami działań ochronnych określonych w Planie zadań ochronnych Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008, lecz są z nimi spójne poprzez działania określone w Strategii skutkujące wzrostem jakości środowiska na obszarze całej gminy (w tym na chronionym obszarze).

Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2013 roku

Dokument ten prezentuje wiedzę o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim, opartą o badania monitoringowe i kontrolne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz innych instytucji, których kompetencje obejmują zbieranie informacji o stanie różnych komponentów środowiska. Prowadzone przez WIOŚ w Olsztynie badania dotyczą jakości wód powierzchniowych, powietrza, hałasu, pól elektromagnetycznych oraz działalności inspekcyjnej.

Wszelkie dokumenty strategiczne dot. w całości lub części problematyki ochrony środowiska, a za taki dokument należy uznać Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 (również z uwagi na powiązanie z gminnym POŚ), należy uznać za powiązane z publikacjami Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w związku z określaniem niezbędnych do wykonania działań w obszarze ochrony środowiska, m.in. na podstawie prowadzonych przez WIOŚ badań.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011

Pomimo tego, że okres obowiązywania POŚ dla Miasta i Gminy Lidzbark minął, zdecydowano się przeanalizować obszary strategiczne, do których odnosi się dokument poprzez poszczególne zadania.

- Obszar strategiczny – Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych,
- Obszar strategiczny – Poprawa jakości środowiska,
- Obszar strategiczny – Edukacja ekologiczna.

Należy stwierdzić, że Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 zawiera w sobie elementy nieaktualnego już Programu Ochrony

Środowiska, gdyż odnosi się poprzez przyjęte do realizacji działania – do każdego z ww. obszarów strategicznych określonych w gminnym POŚ.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Lidzbark, Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego zważając przy tym na uwarunkowania przedmiotowego obszaru.

Dokument ten określa ogólne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej

Podstawowe kierunki polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego określone w studium są następujące:

- zachowanie, ochrona i kształtowanie gminnego systemu obszarów chronionych, właściwe respektowanie zasad ochrony środowiska;
- ekologizacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ekologizacja przestrzeni osadniczej;
- rozwój turystyki uwzględniający chłonność lasów i jezior.

Uchwalone przez Radę Miejską w Lidzbarku miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są przykładem praktycznego wprowadzania w życie założeń przyjętych dokumentów strategicznych – na gruncie porządku przestrzennego gminy. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są odpowiednio aktualizowane, wraz ze zmieniającymi się uwarunkowaniami i przyjmowanymi założeniami w kolejnych dokumentach strategicznych. Oceniana Strategia zapewnia spójność z obowiązującym prawem lokalnym, a ponadto na jej podstawie planowane są odpowiednie aktualizacje tego prawa, celem dostosowania do zakładanych działań, np. w aspekcie przygotowywania terenów inwestycyjnych pod instalacje OZE.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Lidzbark na lata 2009-2032

Podstawowym, długoterminowym celem Programu Usuwania Wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Lidzbark jest „Likwidacja skutków oddziaływania azbestu na środowisko i zdrowie mieszkańców gminy”.

Ponadto szczegółowe cele Programu zostały określone jako następujące:

1. Spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbestu,
2. Wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
3. Spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
4. Stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbestu,
5. Pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lidzbark na lata 2007-2015

Misją Programu jest koordynacja działań mających na celu ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru zdefiniowanego jako kryzysowy dla harmonijnego rozwoju miasta w oparciu o istniejące zasoby naturalne i kulturowe.

Powyższa misja realizowana jest poprzez wymienione niżej cele operacyjne:

- Cel 1. Wzrost atrakcyjności turystycznej Lidzbarka;
- Cel 2. Poprawa stanu zasobów mieszkaniowych miasta i humanizacja blokowisk;
- Cel 3. Tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej oraz poprawa estetyki;
- Cel 4. Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej;
- Cel 5. Stworzenie warunków rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji mieszkańców.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY LIDZBARK

4.1. Położenie gminy

Gmina Lidzbark położona jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego (na granicy z województwami: kujawsko-pomorskim i mazowieckim), w powiecie działdowskim. Odległość od stolicy województwa – Olsztyna – wynosi ok. 100 km.

Gmina ma charakter miejsko-wiejski – w jej skład wchodzi miasto Lidzbark oraz 24 sołectwa: Adamowo, Bełk, Bryńsk, Cibórz, Ciechanówko, Dłutowo, Jamielnik, Jeleń, Kiełpiny, Klonowo, Koty, Marszewnica, Miłostajki, Nick, Nowe Dłutowo, Nowy Dwór, Nowy Zieluń, Słup, Tarczyny, Wawrowo, Wapiersk, Wlewsz, Zalesie, Zdrojek.

4.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Lidzbark (woj. warmińsko-mazurskie) położona jest w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- PLRW20001928659 – Wel od Dopł. z Miłostajek do Dopł. spod Mroczna,
- PLLW20149 – Lidzbarskie,
- PLRW20002328743 – Brynica do Pisi,
- PLRW200018286572 – Dopł. poniżej Cibórze,
- PLRW20001926839 – Wkra od połączenia ze Szkotówką do Mławki bez Mławki,
- PLRW200017268332 – Dopływ z Marszewnicy,
- PLRW200018286574 – Dopł. z Miłostajek,
- PLRW200024286573 – Wel od wypływu z jez. Grądy do Dopł. z Miłostajek,
- PLRW200018286569 – Płościanka,
- PLRW20002528653 – Wel do wypływu z jez. Grądy,
- PLRW20001728672 – Dopływ z jez. Kiełpińskiego,
- PLRW20001728669 – Dopł. spod Mroczna,
- PLRW2000172872 – Sugajnica z jez. Janówko,
- PLLW20171 – Leżno Wielkie,
- PLRW200017287469 – Samionka z jez. Samińskim,
- PLRW200023275616 – Skrwa do Dopływu spod Przywitowa z jez. Skrwilno

oraz na obszarze jednolitych części wód podziemnych:

- PLGW240040,
- PLGW230048.

Ustalenia Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla jednolitych części wód znajdują się m. in. w Załączniku nr 2 – Charakterystyka jednolitych części wód.

Wody powierzchniowe

Gmina Lidzbark zlokalizowana jest na obszarze dorzecza Wisły, w dwóch regionach wodnych, tj. regionie wodnym Środkowej Wisły (południowy kraniec gminy) oraz regionie wodnym Dolnej Wisły.

Rzeki przecinające teren gminy to:

- Wkra - prawobrzeżny dopływ Narwi o dł. na terenie gminy 6,295 km,
- Wel – największy lewostronny dopływem Drwęcy. Całkowita długość rzeki Wel wynosi 95,8 km. Powierzchnia zlewni wynosi 799,1 km². Długość na obszarze gminy Lidzbark wynosi 31,622 km,
- Płońniczanka – lewostronny dopływ Welu o długości 15,7 km i powierzchni zlewni 92,0 km². Długość na obszarze gminy - 0,8 km,
- Brynica o dł. na terenie gminy wynoszącej 6,736 km.

Wszystkie ciekii charakteryzuje śnieżno – deszczowy system zasilania, z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku oraz jednym minimum. Przejścia od stanów najwyższych do najniższych są łagodne, a różnice pomiędzy średnimi miesięcznymi stanami maksymalnymi i średnimi miesięcznymi stanami minimalnymi wynoszą niewiele, dla Wkry około 0,5 m.

Ponadto na obszarze gminy znajduje się 9 jezior, z których największe – Lidzbarskie zajmuje powierzchnię 121,8 ha. Posiada ono funkcję rekreacyjną (stanowi miejskie kąpielisko). Powierzchnia pozostałych jezior nie przekracza jednostkowo 32 ha.

Wody podziemne

Na obszarze gminy Lidzbark, zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych i związane są z występowaniem zasobów wód podziemnych należących do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 214 Działdowo oraz GZWP 215 Subniecka Warszawska, przy czym drugi z ww. zajmuje jedynie niewielki północno – wschodni fragment gminy.

GZWP 214 występuje w utworach czwartorzędowych i reprezentuje typ zbiorników o charakterze ośrodka porowo – mieszanym (międzymorenowy i dolin kopalnych).

GZWP 215 występuje w utworach trzeciorzędowych i ma porowy charakter ośrodka.

Zestawienie parametrów charakterystycznych dla GZWP występujących na terenie gminy przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Parametry GZWP występujących na terenie gminy

Nr GZWP	Nazwa GZWP	Wiek skał	Powierzchnia GZWP [km ²]	Średnia głębokość ujęć [m]	Zasoby dyspozycyjne [tys.m ³ /d]
214	Zbiornik Działdowo	Q	1 790,0	100,0	300,0
215	Subniecka Warszawska	Tr	51 000,0	160,0	250,0

Q – czwartorzęd; Tr – trzeciorzęd.

Źródło: Mapa GZWP, Zakład Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej

4.3. Klimat

Klimat na obszarze gminy charakteryzuje się dużą zmiennością. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,3 °C, a najchłodniejszym styczeń – 4,3 °C. Ujemne miesięczne temperatury trwają średnio od września do maja włącznie. Pokrywa śnieżna pojawia się w okresie 1-5 grudnia, a znika około 22 lutego.

Średnioroczna suma opadów dla posterunku opadowego zlokalizowanego w Lidzbarku wynosi 650 mm, a średnioroczna wilgotność powietrza przekracza 80 %. Przeważające kierunki wiatrów na terenie gminy to wiatry zachodnie i wschodnie, najrzadziej występują wiatry z sektora północnego.

Obszar gminy cechuje krótki okres wegetacyjny. Dla Lidzbarka wynosi 180 – 190 dni.

4.4. Gleby

Podstawowymi materiałami, z których powstała większość gleb w gminie, to utwory ostatniego zlodowacenia: gliny zwałowe, piaski zwałowe, żwiry i piaski polodowcowe, a także osady czwartorzędowe: torfy i aluwia rzeczne. Z tych utworów wykształciły się gleby: bielcowe, brunatne i bagienne. Najwięcej, bo aż 80 %, stanowią gleby bielcowe. Gleby są niskiej jakości, gdyż większość z nich należy do V i VI klasy.

Tabela 1. Struktura zagospodarowania gruntów gminy Lidzbark

RODZAJE GRUNTÓW	POWIERZCHNIA [ha]	STRUKTURA [%]
Grunty rolne ogółem, w tym:	12 354,11	100%
użytki rolne pod zasiewami	7637,83	61,82%
grunty ugorowane	99,31	0,80%
sady	27,63	0,22%
ogrody przydomowe	3,35	0,03%
łąki	1562,94	12,65%
pastwiska	381,08	3,08%
pozostałe użytki rolne	329,36	2,67%
Lasy i grunty leśne	1006,59	8,15%
Pozostałe grunty i nieużytki	1306,02	10,57%

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2010

4.5. Fauna i flora

Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark (bazującym na powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dla gminy Lidzbark), teren ten charakteryzuje się wysoką różnorodnością flory i fauny.

Zbiorowiska przystosowane do działań człowieka lub z gatunkami obcego pochodzenia wykształciły się na zrębach lub śródleśnych polach, glebach zasobnych w azot i inne składniki odżywcze. Na glebach tych rośnie trybuła leśna, pokrzywa zwyczajna, jeżyna popielica, w rejonie wysypisk rośnie mierznicza czarna. Podwórkom, drogom polnym towarzyszą gatunki odporne na wydeptywanie np. rdest ptasi, rumianek bezłodygowy, wiechlina roczna. Przy zabudowaniach obiektów gospodarczych rośnie zespół pokrzywy i ślazu zaniedbanego. Roślinność segetalna towarzysząca roślinom okopowym reprezentowana jest przez wilczomlec obrotny, dymnicę pospolitą. W uprawach zbożowych przoduje wyka czteronasienna, a rzadziej maruna bezwonna.

Wykaz gat. objętych ochroną częściową mogących występować na obszarze gminy:

- grzybień białe,
- turówka leśna,
- pluskwica europejska,
- orlik pospolity,
- wawrzynek wilczyłyko,
- pomocnik baldaszkowy,
- naparstnica zwyczajna,
- podkolan biały,
- podkolan zielonawy,
- bagno zwyczajne,
- zimoziół północny,
- widłak wroniec,
- widłak jałowcowy,
- widłak goździsty,
- widłak spłaszczony,
- storczyk krwisty,
- storczyk szerokolistny,
- gnieźnik leśny.

Wykaz gat. objętych ochroną ścisłą mogących występować na obszarze gminy:

- mącznica lekarska,
- sasanka otwarta,
- rosiczka okrągłolistna,
- rosiczka długolistna,
- rojnik pospolity,
- lilia złotogłów,
- storczyk Fuchsa,
- kruszczyk błotny,
- tajeża jednostronna,
- lipiennik Loesela.

Spośród częściowo chronionych grzybów występujących na obszarze gminy wymienia się niektóre gatunki z rodziny smardzowatych i porosty: płucnica i brodaczka zwyczajna. Rozpoznano tu gatunki reliktowe mchów - krzywosz lśniący, tujowiec i mszar oraz kwiatów – fiołek torfowy, zimoziół północny i arnika górską.

Fauna gminy Lidzbark również jest stosunkowo zróżnicowana. W lasach występują następujące gatunki zwierzyny grubej: sarny, jelenie i dziki. Zwierzyna drobna reprezentowana jest między innymi przez: lisy, zające, wydry, kuny.

Urozmaiconą i licznie reprezentowaną grupę stanowią ptaki, żerujące i gniazdujące głównie w dolinach rzecznych, przede wszystkim rzek Wel i Wkra oraz w rejonie jezior. Na terenie gminy stwierdzono występowanie takich gatunków między innymi jak: trzmiełojad, bocian biały, bocian czarny, żuraw, błotniak stawowy, błotnik łąkowy,

gęś gęgawa, gągoł, jastrząb, jerzyk, wilga, perkoz dwuczuby, orlik krzykliwy, czajka, derkacz, drozd śpiewak, dudek, łabędź niemy i krzykliwy.

Z gatunków gadów występujących na omawianym obszarze wymienić należy jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną i padalca zwyczajnego, ponadto również żmiję zygzakowatą. Płazy reprezentowane są przede wszystkim przez żaby, ropuchy paskówkę, szarą i zieloną, traszki grzebieniastą i zwyczajną, rzekotki i kumaki.

Fauna ryb ogranicza się w większości do gatunków pospolitych. W zbiornikach wodnych kształtowana jest przez działalność gospodarczą człowieka.

5. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

W niniejszej Prognozie zwrócono szczególną uwagę na te elementy uwarunkowań przyrodniczych, które rzutować powinny na konstrukcję zasad, kierunków i planowanych rozwiązań w sferze ochrony środowiska.

5.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Monitoring jakości wód powierzchniowych

W ramach monitoringu operacyjnego w roku 2013 w gminie Lidzbark prowadzona była ocena 2-óch jednolitych części wód powierzchniowych zagrożonych niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz 1 JCWP niezagrożonej nieosiągnięciem celów.

Zakres badań w ppk obejmował elementy biologiczne i hydromorfologiczne oraz grupę wskaźników fizykochemicznych. Uzyskane wyniki wskaźników fizykochemicznych w następujących punktach:

- Wel – Tuczki,
- Wel – Trzcin,
- Płościzanka - powyżej ujścia do Wli, Koty

wskazują na przynależność badanych JCWP na obszarze gminy Lidzbark w 2013 r. do II klasy czystości wód.

Tabela 3. Ocena stanu jednolitych części wód w ppk w 2013 r.

Nazwa/kod JCWP	Nazwa ppk	Typ abiotyczny	Program monitoringu	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/Potencjał ekologiczny
Wel do wypływu z jez. Grądy PLRW20002528653	Wel - Tuczki	25 ⁽¹⁾	MD ⁽⁴⁾	TAK	II	II	II	DOBRY
Wel od Dopł. z Miłostajek do Dopł. spod Mroczna PLRW20001928659	Wel - Trzcin	19 ⁽²⁾	MD	TAK	II	II	II	DOBRY
Płościzanka PLRW200018286569	Płościzanka - powyżej ujścia do Wli, Koty	18 ⁽³⁾	MO ⁽⁵⁾	NIE	II	I	II	DOBRY
Oznaczenia: ⁽¹⁾ ciek łączący jeziora, ⁽²⁾ rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta, ⁽³⁾ potok nizinny żwirowy, ⁽⁴⁾ monitoring diagnostyczny, ⁽⁵⁾ monitoring operacyjny								

Zgodnie z planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. 2011 nr 49 poz. 549), stan JCWP wyodrębnionych na terenie gminy Lidzbark został określony w sposób następujący:

Tabela 4. Stan JCWP wg PGW na obszarze dorzecza Wisły

Kod JCW	Stan JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
PLRW20001728669	zły	niezagrożona	-	-
PLRW2000172872	dobry	niezagrożona	-	-
PLRW20002528653	zły	zagrożona	4(4) - 1	Przesunięcie terminu osiągnięcia celu z powodu konieczności dodatkowych analiz oraz długości procesu inwestycyjnego
PLRW20001928659	zły	zagrożona	4(4) - 1	
PLRW20002328743	dobry	zagrożona	4(4) - 1	
PLRW20001728672	zły	niezagrożona	-	-
PLRW200017287469	dobry	niezagrożona	-	-
PLRW200017268332	dobry	niezagrożona	-	-
PLRW200023275616	zły	niezagrożona	-	-
PLRW200018286569	zły	niezagrożona	-	-
PLRW200018286572	zły	niezagrożona	-	-
PLRW200024286573	zły	niezagrożona	-	-
PLRW200018286574	zły	niezagrożona	-	-
PLLW20149	zły	zagrożona	4(4) - 3	6 lat jest okresem zbyt krótkim, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód nawet przy założeniu całkowitej eliminacji presji. W jeziorach zanieczyszczenia kumulują się głównie w osadach dennych, które w jeziorach eutroficznych są źródłem związków biogenych oddawanych do jezior jeszcze przez bardzo wiele lat po zaprzestaniu dopływu zanieczyszczeń
PLLW20171	zły	zagrożona	4(4) - 3	
PLRW20001926839	zły	zagrożona	4(4) - 1	Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Monitoring jakości wód podziemnych

W ostatnich latach WIOŚ w Olsztynie nie prowadził badań jakości wód podziemnych na obszarze gminy Lidzbark, w związku z czym stan JCWPd przeanalizowano na podstawie PGW na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela 5. Stan JCWPd wg PGW na obszarze dorzecza Wisły

Kod JCW	Ocena stanu JCWPd		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
	ilościowego	chemicznego			
PLGW240040	dobry	dobry	niezagrożona	-	-
PLGW230048	dobry	dobry	niezagrożona	-	-

5.2. Gospodarka odpadami

Rok 2013 był dla gmin rokiem przełomowym. Powołana do życia znowelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w istotny sposób zmieniła od lat obowiązujący model gospodarki odpadowej.

Do dnia 30 czerwca 2013 r. obowiązywał „stary system” gospodarowania odpadami, tj. w mocy pozostawały umowy zawarte pomiędzy mieszkańcami, a podmiotami świadczącymi usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych. W związku z tym firmy specjalistyczne posiadające zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na mocy indywidualnie zawartych umów, świadczyły usługi związane z odbiorem (opróżnianiem) pojemników przeznaczonych do zbiórki niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz w zakresie zbiórki selektywnej „u źródła” z wykorzystaniem zestawów workowych. Stan taki dotyczył jednocześnie przedsiębiorców na terenie których powstawały odpady spełniające definicje odpadów komunalnych.

Począwszy od dnia 1 lipca 2013 r., zgodnie ze Statutem, Ekologiczny Związek "Działdowszczyzna", którego Gmina Lidzbark jest członkiem, przejął obowiązki i zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami wynikające z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Odniesienia do regionu gospodarki odpadami, do którego przynależy gmina Lidzbark zawarto w pkt dotyczącym powiązań projektu Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.

5.3. Powietrze atmosferyczne

Mianem zanieczyszczeń powietrza definiujemy wszelkie cząsteczki niezależnie od stanu skupienia (gazy, ciecze, ciała stałe) znajdujące się w powietrzu atmosferycznym, ale nie będące jego naturalnymi składnikami. Ponadto, substancje wchodzące w naturalny skład powietrza atmosferycznego, lecz występujące w nadmiarze, również określamy zanieczyszczeniami. Źródła substancji wpływających negatywnie na jakość powietrza atmosferycznego dzielimy ze względu na pochodzenie na dwie grupy: pochodzenia naturalnego oraz antropogenicznego. Wśród zanieczyszczeń powietrza wyróżnia się m.in.: gazy, aerozole, pyły, sadze, substancje odorujące.

Jakość powietrza w danym miejscu determinuje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł, włączając w to przepływy transgraniczne i przemiany fizykochemiczne zachodzące w atmosferze. Przestrzenny rozkład emisji na terenie województwa warmińsko-mazurskiego jest zróżnicowany. W skali województwa, największe skupiska emitorów punktowych związane są z obszarami industrialnymi w obrębie dużych zakładów przemysłowych. Znaczna emisja liniowa występuje w strefach zurbanizowanych dużych miast.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są: kotły indywidualne mieszkańców, kotłownie lokalne, źródła gospodarcze oraz pojazdy spalinowe. Najczęściej emitowanymi do powietrza zanieczyszczeniami są przede wszystkim:

- tlenek siarki,
- tlenek węgla,
- wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA),
- benzo(a)piren,
- sadza,
- kadm,
- oraz drobne pyły (PM₁₀, PM_{2,5}) powstające w wyniku spalania węgla, oleju opałowego.

Skutkiem emisji ww. substancji jest ich wysoce negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie mieszkańców, a także powodowanie zaburzeń prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

W gminie Lidzbark jednym z głównych zagrożeń dla warunków życia i zdrowia człowieka oraz stanu środowiska jest emisja antropogeniczna. Jej uciążliwość wynika głównie z rozproszenia źródeł emisji (np. niska emisja z transportu).

Stale rosnące wskaźniki ilości samochodów osobowych przypadających na mieszkańca oraz ruchu tranzytowego przez gminę, powodują że transport drogowy jest istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy.

Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są: zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne oraz zanieczyszczenia pyłowe w postaci związków: ołowiu, kadmu, niklu i miedzi.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska opracował ocenę roczną jakości powietrza za rok 2014. Ocena została wykonana w nowym układzie stref. W związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, przyjmuje się, że od stycznia 2011 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje nowy podział kraju na strefy. W przypadku województwa warmińsko-mazurskiego wyróżniono trzy strefy: miasto Olsztyn, miasto Elbląg oraz pozostały teren województwa stanowiący strefę warmińsko-mazurską.

Na obszarze gminy Lidzbark brak jest stacji monitoringu powietrza, których dane wykorzystano w opracowaniu WIOŚ.

Roczna ocena jakości powietrza pozwoliła uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, ołowiu, kadmu, niklu i ozonu z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia, a także informacje o stężeniach tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu dla kryterium ochrony roślin.

Klasyfikacja stref ze względu na ochronę zdrowia

Wynikiem przeprowadzonej oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie stref jest zaliczenie danej strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- **klasa A** – gdy poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej lub docelowej;
- **klasa B** – gdy poziom stężeń zawiera się pomiędzy wartością dopuszczalną, a wartością dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji;
- **klasa C** – gdy poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji lub poziom dopuszczalny (jeśli nie określono marginesu tolerancji), lub gdy poziom stężeń przekracza poziom docelowy
- **klasa C2** – gdy poziom stężeń przekracza wartość docelową ustanowioną dla pyłu PM_{2,5} (dotyczy tylko pyłu PM_{2,5});

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- **klasa D1** – gdy poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- **klasa D2** – gdy poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego;

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia SO₂ w powietrzu

Zarówno maksymalne wartości godzinowe, jak i maksymalne wartości dobowe były znacząco niższe od poziomów dopuszczalnych określonych dla tego zanieczyszczenia. Wszystkim strefom przypisano klasę A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia NO₂ w powietrzu

Wszystkim strefom przypisano klasę A. Zarówno zanotowane średnie całoroczne jak i wyniki pomiarów jednogodzinowych nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych pod kątem ochrony zdrowia na żadnej ze stacji.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia pyłu PM10 w powietrzu

W żadnej ze stref nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla średniej rocznej. W strefie warmińsko-mazurskiej i strefie miasto Olsztyn zanotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego ze względu na liczbę dni z wartościami powyżej 35 µg/m³. Strefę warmińsko-mazurską i strefę miasto Olsztyn zakwalifikowano do klasy C. Strefie miasto Elbląg nadano klasę A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia ołowiu w powietrzu

Uzyskane wyniki stężeń ołowiu były niższe od poziomu dopuszczalnego, ze względu na ochronę zdrowia i oscylowały w granicach 0,008 µg/m³ do 0,010 µg/m³. Pozwoliło to na zakwalifikowanie badanych stref do klasy A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia niklu w powietrzu

Uzyskane wyniki stężeń niklu były niższe od poziomu docelowego który wynosi 20 ng/m³. Na każdym stanowisku zanotowano poziom 1,4 ng/m³. Pozwoliło to na zakwalifikowanie wszystkich stref do klasy A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia kadmu w powietrzu

Uzyskane wyniki stężeń kadmu były niższe od poziomu docelowego wynoszącego 5 ng/m³, ze względu na ochronę zdrowia i mieściły się w granicach 0,3 ng/m³

w Olsztynie i Nidzicy do 0,4 ng/m³ w Elblągu. Pozwoliło to na zakwalifikowanie wszystkich stref do klasy A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia arsenu w powietrzu

Uzyskane wyniki stężeń arsenu były niższe od poziomu docelowego wynoszącego 6 ng/m³, ze względu na ochronę zdrowia i mieściły się w granicach 3,0 ng/m³ do 3,3 ng/m³. Pozwoliło to na zakwalifikowanie wszystkich stref do klasy A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia benzo(a)pirenu w powietrzu

We wszystkich strefach zanotowano przekroczenie poziomu docelowego (klasa C). Średnia roczna z wyników pomiarów wynosiła kolejno:

- Nidzica – 3,8 ng/m³
- Olsztyn – 2,0 ng/m³
- Elbląg – 2,9 ng/m³
- Iława – 2,1 ng/m³

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia benzenu w powietrzu

W żadnej ze stref nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego. Wszystkim strefom nadano klasę A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia tlenku węgla w powietrzu

W żadnej ze stref nie zanotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego. Wszystkim strefom przydzielono klasę A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia ozonu w powietrzu

W każdej ze stacji zanotowano przekroczenie poziomu celu długoterminowego, który należy osiągnąć w 2020 roku, ale nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego. Strefom z uwagi na brak przekroczeń poziomu docelowego i przekroczenie poziomu celu długoterminowego przydzielono odpowiednio klasy A i D2.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 roku stężenia pyłu PM_{2,5} w powietrzu

Na wszystkich stanowiskach średnia za 2014 rok oscylowała wokół wartości 16 µg/m³. Wszystkie trzy strefy w województwie zaliczono do klasy A. Wyniki badań prowadzonych w Olsztynie i Elblągu służą do obliczania krajowego celu redukcji narażenia.

Klasyfikacja stref ze względu na ochronę roślin

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia tlenków azotu w powietrzu

W ocenie uwzględniono wyniki uzyskane na stacji IOŚ w Diablej Górze. Średnia roczna obliczona z wyników pomiarów wyniosła $4,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i była niższa od wartości poziomu dopuszczalnego. Strefie warmińsko-mazurskiej przypisano klasę A.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia dwutlenku siarki w powietrzu

W klasyfikacji uwzględniono stężenia średnioroczne i pochodzące z okresu zimowego uzyskane na stacji KMS Diabla Góra. Strefę warmińsko-mazurską sklasyfikowano jako A ponieważ odnotowane stężenie było niższe od poziomu dopuszczalnego, ze względu na ochronę roślin. Obydwie średnie mieściły się poniżej $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Klasyfikacja stref ze względu na stwierdzone w 2014 r. stężenia ozonu w powietrzu

Klasyfikacji dokonano w oparciu o wyniki pomiarów stężenia ozonu w okresie wegetacyjnym, wyrażone jako AOT40, uzyskane w Stacji Kompleksowego Monitoringu Środowiska (KMS) „Puszcza Borecka” w Diablej Górze. Wartość AOT40 wyliczona jako średnia z ostatnich pięciu lat wyniosła $12391 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekroczyła wartości poziomu docelowego, ale była wyższa od poziomu celu długoterminowego. Strefie warmińsko-mazurskiej nadano klasę **A** i **D2**. Wartość AOT-40 w 2014 roku wyniosła $12196 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocena jakości powietrza za rok 2014, uwzględniająca kryteria ochrony zdrowia i ochrony roślin wykazała, iż we wszystkich wyodrębnionych na obszarze woj. warmińsko-mazurskiego strefach wystąpiły przekroczenia. W strefie warmińsko-mazurskiej, do której zalicza się gmina Lidzbark, wystąpiły przekroczenia w klasyfikacji dla kryterium ochrony zdrowia (klasa C, lub D2):

- dla PM10 przekroczenie poziomu dopuszczalnego ze względu na liczbę dni z wartościami powyżej $35 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- rocznej wartości docelowej dla benzo(a)pirenu;
- poziomu docelowego dla ozonu.

Przekroczenia w klasyfikacji dla kryterium ochrony roślin wystąpiły na obszarze wyodrębnionej strefy warmińsko-mazurskiej jedynie dla ozonu ze względu na występowanie przekroczeń poziomu celu długoterminowego tego zanieczyszczenia.

Tabela 6. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Klasa strefy													
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ⁽¹⁾	PM _{2,5} ⁽²⁾	O ₃ ⁽¹⁾	O ₃ ⁽²⁾
A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A	A	A	D2
Oznaczenia: (¹) wg poziomu dopuszczalnego (²) wg poziomu docelowego													

Zródło: Ocena jakości powietrza za rok 2014

Tabela 7. Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Klasa strefy			
SO ₂	NO _x	O ₃ ⁽¹⁾	O ₃ ⁽²⁾
A	A	A	D2
Oznaczenia: (1) wg poziomu docelowego (2) wg poziomu celu długoterminowego			

Źródło: Ocena jakości powietrza za rok 2014

5.4. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny najczęściej ocenia się metodą ilościową przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (LAeq), wyrażonego w decybelach [dB]. Poziom ten stanowi parametr uśredniony w funkcji czasu. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112). Nowelizacja rozporządzenia podniosła maksymalne dopuszczalne poziomy, po przekroczeniu których konieczne jest wykonanie zabezpieczeń akustycznych. Celem nowelizacji było obniżenie wydatków na inwestycje drogowe związane z budową ekranów akustycznych.

Obecnie w ujęciu dobowym na terenach zabudowy jednorodzinnej w dzień hałas będzie mógł wynieść 61 decybeli, a w nocy 56. Na obszarach, gdzie jest zabudowa wielorodzinna, dzienny poziom hałasu może sięgnąć 65 dB. W nocy hałas na poziomie 56 dB jest dopuszczalny w zabudowie wielorodzinnej.

Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]				Występowanie rodzaju terenu na obszarze gminy Lidzbark
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu		
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	UAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	UAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy	
1.	a. Strefa ochronna "A" uzdrowiska	50	45	45	40	-
	b. Tereny szpitali poza miastem					-
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40	+
	b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży					+
	c. Tereny domów opieki społecznej					+
	d. Tereny szpitali w miastach					-

3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65	56	55	45	+
	b. Tereny zabudowy zagrodowej					+
	c. tereny rekreacyjno-wypoczynkowe					+
	d. Tereny mieszkaniowo-usługowe					+
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45	-
Oznaczenia: (+) występuje, (-) nie występuje						

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112)

Zgodnie z powyższą tabelą, na obszarze gminy Lidzbark występują tereny kwalifikowane do kategorii 2 i 3. We wszystkich sołectwach gminy Lidzbark oraz mieście Lidzbark przeważają tereny klasyfikowane do grupy 2 – w szczególności są to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (z ewentualną funkcją zagrodową lub wielorodzinną), dla których dopuszczalny poziom hałasu drogowego wynosi 61 dB w dzień oraz 56 dB w nocy.

Zarówno w mieście Lidzbark, jak i pozostałych miejscowościach na obszarze gminy dużą powierzchnię zajmują tereny o nienormowanym dopuszczalnym poziomie hałasu, tj. tereny rolnicze oraz tereny ogrodów i sadów. Również określone na obszarze gminy tereny prowadzenia działalności przemysłowej oraz tereny produkcyjno-składowe nie są normowane przez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Źródła hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Lidzbark związane są przede wszystkim z eksploatacją dróg wojewódzkich.

Przez gminę przebiegają następujące drogi wojewódzkie:

- drogi wojewódzkie:
  - Nr 541 (Lubawa – Dobrzyń nad Wisłą), odcinek długości ok. 19,0 km;
  - Nr 544 (Brodnica – Ostrołęka), odcinek długości ok. 17,5 km.

Sieć dróg powiatowych i gminnych, nie charakteryzuje się znaczną uciążliwością akustyczną ze względu na niższą liczbę pojazdów użytkujących te rodzaje dróg, a także ze względu na wprowadzone ograniczenia prędkości pojazdów oraz zastosowane urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, np. progi zwalniające (w szczególności w stosunku do dróg gminnych).

W 2010 roku, na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie przeprowadzany był Generalny Pomiar Ruchu na drogach wojewódzkich. Poniżej zestawiono pomiary natężenia ruchu pojazdów po drogach wojewódzki.

Tabela 9. Pomiary natężenia ruchu pojazdów na drogach wojewódzkich gminy Lidzbark

Pkt pomiarowy	SDR	RUCH CIĘŻKI	M	SO	SD	C	A
Lidzbark (ul. Piaski) – DW 541	2859	21,4%	24	1928	278	567	45
Lidzbark (ul. Zieluńska) – DW 541	7885	4,6%	141	6868	484	330	32
Lidzbark (ul. Działdowska) – DW544	5398	8,2%	74	4441	425	417	26

Oznaczenia:
SDR – średni dobowy ruch (ogółem – wymienione klasy pojazdów + ciągniki)
M – motocykle, **SO** – samochody osobowe, **SD** – samochody dostawcze, **C** – samochody ciężarowe, **A** – autobusy
Ruch ciężki – samochody ciężarowe + autobusy

Źródło: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie

Według wykonanych w 2010 r. pomiarów, najbardziej obciążona ruchem była wówczas droga wojewódzka Nr 541 (pkt pomiarowy w Lidzbarku – ul. Zieluńska). Ponadto, rodzaj pojazdu ma duże znaczenie dla emisji hałasu. Zachodzi tutaj prosta zależność wielkości samochodu od generowanego poziomu hałasu.

Najbardziej obciążony ruchem ciężkim odcinek to również droga DW 541, jednak pkt pomiarowy na ul. Piaski, gdzie ruch ciężki stanowił ponad 20% SDR. – co przy tej klasie drogi oraz rodzaju terenów graniczących z pasem drogowym (głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) stanowi ruch stanowczo zbyt intensywny.

5.5. Ochrona przyrody

Zgodnie z art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ochrona środowiska definiowana jest jako: „podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego”.

Bardziej szczegółowo określa kwestię węższego tematu ochrony przyrody, Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – zgodnie z art. 2 pkt , ochrona przyrody polega na: „zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- siedlisk przyrodniczych;
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin, i zwierząt;

- 7) krajobrazu;
- 8) zieleni w miastach i wsiach;
- 9) zadrzewień.”

Zgodnie z ww. ustawą, formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

REZERWATY PRZYRODY

Art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody opisuje tę formę ochrony jako: „obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.”

Na terenie gminy wyodrębniono trzy rezerваты przyrody:

- „**Jar Brynicy**”, został utworzony dla zachowania i ochrony jaru rzeki Brynicy oraz przyległych kompleksów leśnych o cechach zespołu naturalnego ze zbiorowiskami lasu mieszanego (klonowo-lipowego grądu zboczowego i łągu jesionowo-olszowego), porastających strome zbocza jaru rzeki Brynicy i przylegającej wysoczyzny morenowej. Brynica na odcinku rezerwatu wciną się w utwory moreny czołowej, żłobiąc głęboki na 40-50 m jar o charakterze przełomu rzeczno-górskiego. Wiek drzewostanu wynosi około 140-160 lat. Rezerwat znajduje się na terenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Powierzchnia rezerwatu na terenie gminy Lidzbark wynosi 29,47 ha,
- „**Klonowo**”, położony jest nad południowo-zachodnim brzegiem Jeziora Lidzbarskiego. Ochronie podlega fragment lasu mieszanego z drzewostanem porastającym teren o urozmaiconej rzeźbie. Dwa główne zespoły leśne rezerwatu to przenikające się wzajemnie bór mieszany i grąd subkontynentalny. W drzewostanie przeważają sosny z domieszką grabu i dębu szypułkowego. Gatunkom tym towarzyszy klon jawor, klon zwyczajny, lipa drobnolistna i jarzębina. W warstwie krzewów dużym udziałem wyróżnia się leszczyna. Rezerwat obejmuje 32,64 ha powierzchni, zlokalizowany jest na terenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego.
- „**Bagno Koziana**”, zajmuje powierzchnię 54,85 ha. Zlokalizowany jest na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego. Rezerwat ten to kompleks torfowisk i bagien, miejsce lęgowe ptaków wodno-błotnych. Obejmuje zachodni kraniec jeziora Jeleń.

PARKI NARODOWE

Na obszarze gminy Lidzbark nie występują Parki narodowe.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na obszarze gminy znajdują się 2 parki krajobrazowe:

Welski Park Krajobrazowy – powstał w celu ochrony walorów przyrodniczych, historycznych oraz kulturowych regionu, a przede wszystkim doliny rzeki Wel. Charakterystyczną cechą Parku jest bogactwo flory i fauny oraz zróżnicowanie krajobrazu. Dominującym elementem rzeźby terenu są piaszczyste równiny sandrowe, zajmujące ponad połowę powierzchni Parku, występuje również wysoczyzna morenowa oraz rynny subglacialne. Ważnym elementem przyrodniczym Parku są jeziora polodowcowe, można wyróżnić 13 większych jezior.

Górznieńsko – Lidzbarski Park Krajobrazowy – rzeźba obszaru ukształtowała się podczas recesji lądolodu subfazy kujawsko-dobrzyńskiej oraz w czasie postępu i zaniku lądolodu subfazy krajeńsko-wąbrzeskiej (16-17 tys. lat temu). Występują tu strome jary i jeziora rynnowe (Jeziora Bryńskie, Jezioro Górznieńskie). Ośią hydrograficzną GLPK jest rzeka Brynica zasilana z wielu źródeł tu występujących. Sprzyja to występowaniu wielu gatunków roślin i zwierząt. Na terenie parku znajduje się 7 rezerwatów przyrody i 48 pomników przyrody (w tym 45 drzew). Występuje ok. 130 zespołów roślinnych (w tym ok. 200 gatunków rzadkich) oraz ok. 250 gatunków zwierząt (ponad 160 gatunków ptaków). Najciekawszym pomnikiem przyrody jest Dąb Rzeczypospolitej – dąb szypułkowy „Dąb Rzeczypospolitej” o ponad 6 m obwodzie.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na terenie gminy wyodrębniono dwa obszary chronionego:

- **Dolina Górnej Wkry**, o powierzchni 4097,5 ha, położony w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie działdowskim na terenie gmin: Lidzbark i Płońnica. Obszar obejmuje górną część doliny Wkry. Dolina rzeki jest stosunkowo szeroka i słabo wcięta w otaczające ją obszary równin morenowych. Koryto górnej Wkry jest w większości skanalizowane.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego - Słup**, o powierzchni 2137,8 ha, położony w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie działdowskim na terenie gminy Lidzbark.

OBSZARY NATURA 2000

Sieć Natura 2000 obejmuje dwa typy obszarów:

- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), wyznaczone na podstawie tzw. "Dyrektywy Siedliskowej", w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Obszary te powoływane są w celu ochrony rzadkich lub zagrożonych siedlisk i zwierząt z pominięciem ptaków.
- oraz obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), wyznaczone do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków.

Obszary OSO i SOO są od siebie niezależne - w niektórych przypadkach ich granice mogą pokrywać się lub być nawet identyczne.

Obszar Natura 2000 „Doliny Wkry i Mławki”

Powierzchnia: 28 751,5 ha

Kod obszaru: PLB140008

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Status: Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska

Ostoja położona jest na Nizinie Środkowopolskiej, w Kotlinie Warszawskiej. Obejmuje około 1 - kilometrowy odcinek rzeki Wkry wraz z przyległymi terenami leśnymi. Wkra ma tu bardzo naturalny, roztopowy charakter o wyjątkowych walorach krajobrazowych. Prawy brzeg rzeki jest tu wysoki i urwisty, natomiast lewy brzeg - płaski i porośnięty łągami. Na terenie ostoi występują dwa rodzaje siedlisk cennych z punktu europejskiego widzenia: lasy łąkowe oraz grąd środkowoeuropejski. Obejmują one w sumie około 60% powierzchni ostoi. łąg porasta okresowo zalewane tereny wzdłuż lewego brzegu Wkry. Występują tu fragmenty 65-85 letnich drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. W grądzie drzewostany zdominowane są głównie przez sztuczne odnowienia sosny z domieszką dębu. Na stromych stokach występuje grąd zboczowy. Wysepki i plaże porośnięte są zaroślami wierzbowymi. Ostoję zamieszkują dwa gatunki zwierząt cenne w skali europejskiej: bóbr i wydra.

Dla obszaru ustanowiony jest plan zadań ochronnych Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Olsztynie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB140008. W ww. planie przyjęto sześć gatunków zwierząt spełniających kryteria przedmiotu ochrony w obszarze, a zatem stanowiące przedmiot zainteresowania planu zadań ochronnych:

1. Błotniak łąkowy (*Circus pygargus*),
2. Kulik wielki (*Numenius arquata*),
3. Derkacz (*Crex crex*),
4. Kszyk (*Gallinago gallinago*),
5. Podróżniczek (*Luscinia svecica*),
6. Dziwonia (*Carpodacus erythrinus*).

Obszar Natura 2000 „Przełomowa Dolina Rzeki Wel”

Powierzchnia: 1259,7 ha

Kod obszaru : PLH280015

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Status: Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej

Obszar położony na wysokości 130-163 m n.p.m. obejmuje fragment doliny rzeki Wel od Lidzbarku do mostu pomiędzy Grodzicznem a Mroczenkiem. Rzeka płynie przez obszar o bardzo zróżnicowanej młodoglacjalnej rzeźbie, gdzie deniwelacje lokalnie przekraczają 50 m. Dno jest piaszczysto-kamieniste, a naturalne koryto bardzo kręte,

ze starorzeczami. Nurt jest bardzo bystry, spadki sięgają nawet 4 ‰. Zbocza doliny rozcinają erozyjne dolinki boczne. Występują tu liczne źródła.

Między Lidzbarkiem a miejscowością Chełsty rzeka przepływa przez tzw. Las Nadwelski. W pobliżu doliny rozproszone są bagienka śródleśne, z mszarem wysoko- i przejściowo-torfowiskowym. Poniżej przełomowego odcinka rzeka wykorzystuje fragment rynny polodowcowej. Rosną tu lasy łęgowe wilgotne łąki i torfowiska związane z potołkami i naturalnymi jeziorami w dolinie rzeki i zagłębieniami wytopiskowymi oraz kadłubowe zbiorowiska muraw kserotermicznych na zboczach doliny i nasłonecznionych stokach wzgórz. Rzeka Wel na tym obszarze jest bardzo istotną ostoją ichtiofauny typowej dla średniej rzeki krajobrazu młodoglacjalnego. Szczególne znaczenie ma populacja głowacza białopłetwego. Unikatowy charakter ma występowanie zboczowej postaci grądu.

Dla obszaru ustanowiony jest plan zadań ochronnych, którego zawartość opisano w pkt 3.2 niniejszej prognozy.

POMNIKI PRZYRODY

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody definiuje pomniki przyrody jako: „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.”

Poniżej w zestawieniu tabelarycznym przedstawiono pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze gminy Lidzbark.

Tabela 10. Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie gminy Lidzbark

Nr rejestru	Miejscowość	Opis przedmiotu ochrony
59/52	Leśnictwo Sarnia Góra	Dąb szypułkowy
60/52	Leśnictwo Sarnia Góra	Dąb szypułkowy
61/52	Nadleśnictwo Lidzbark	Dąb szypułkowy
52/113/78	Nowy Zieluń	3 jałowce pospolite (2 szt. w formie krzewów)
87/148/79	Dłutowo (park)	Jesion wyniosły
99/160/80	Lidzbark (cmentarz)	2 lipy drobnolistne
100/161/80	Lidzbark (park PKP)	Dąb szypułkowy
111/172/80	Tarczyny	Jałowiec pospolity
254/315/86	Lidzbark (kościół ewangelicki)	Dąb szypułkowy
262/323/86	Nadleśnictwo Lidzbark	Jesion wyniosły
263/324/86	Klonowo	5 dębów szypułkowych
264/325/86	Wzdłuż drogi od Nadleśnictwa Lidzbark do Piaseczna	Aleja dębowa – 54 dęby szypułkowe
319/380/89	Leśnictwo Sarnia Góra	Aleja klonowo – lipowo – brzożowo - dębowa (8 klonów, 8 lip, 1 brzoza, dąb szypułkowy)
331/392/89	Lidzbark ul. Garbuzy	Klon pospolity
330/391/89	Klonowo	Dąb szypułkowy
325/386/89	Lidzbark ul. Garbuzy	Lipa drobnolistna

333/394/89	Wąpiersk	Grusza pospolita
361/422/93	Kurojady (Ośrodek Wypoczynkowy)	Dąb szypułkowy
363/424/93	Lidzbark – ciąg spacerowy nad j. Lidzbarskim	Aleja drzew (dąb szypułkowy, kasztanowiec biały, 218 lip drobnolistnych, 37 klonów pospolitych, 10 jaworów, 2 olsze, 6 brzoź brodawkowatych, 2 sosny pospolite, 4 świerki pospolite)
366/427/93	Nadleśnictwo Lidzbark	Lipa drobnolistna
368/429/94	Koty	Jałowiec pospolity
369/430/94	Leśnictwo Sarnia Góra	Dąb szypułkowy
371/432/94	Nad j. Zwórzno	Dąb szypułkowy
372/433/94	Leśnictwo Bryńsk Szlachecki	Dąb szypułkowy
373/434/94	Leśnictwo Bryńsk Szlachecki	Żywotnik zachodni
376/437/94	Leśnictwo Nowy Dwór	Żywotnik olbrzymi
378/439/94	Leśnictwo Klonowo	Głaz narzutowy
379/440/94	Bryńsk	Lipa drobnolistna
380/441/94	Bryńsk	Lipa drobnolistna
385/446/94	Jemielnik	Głaz narzutowy
389/450/95	Piaseczno	Żywotnik zachodni
390/451/95	Leśnictwo Sarnia Góra	Świerk pospolity
391/452/95	Nad J. Wlecz	Dąb szypułkowy
395/456/95	Lidzbark działka nr 138/1	Klon pospolit
399/460/95	Klonowo przy drodze Klonowo-Wlewska	Aleja 49 dębów szypułkowych
410/471/96	Miłostajki	Lipa drobnolistna
415/476/96	Kiełpiny	Grab pospolity
416/477/96	Kiełpiny (szkoła pod.)	Lipa drobnolistna
417/478/96	Kiełpiny	Lipa szerokolistna
443/504/97	Klonowo	Dąb szypułkowy
445/506/98	Klonowo	Buk pospolity
938	Nowy Dwór	Lipa drobnolistna o trzech pniach

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W celu ochrony walorów przyrodniczych na terenie Miasta i Gminy Lidzbark ustanowione zostały użytki ekologiczne wyszczególnione poniżej:

- **Bładowo**, o powierzchni 139,04 ha – zmeliorowane torfowisko niskie,
- **Chełsty**, o powierzchni 14,22 ha – fragment doliny rzeki Wel położony na północ od wsi Chełsty z wilgotnymi lasami,
- **Kurojady**, o powierzchni 2,9 ha – zakrzaczone i zadrzewione zakole rzeki Wel
- **Studnia Nietoperzowa Zalesie**, o powierzchni 0,01 ha – studnia będąca miejscem zimowania nietoperzy,
- **Torfowisko Wąpierskie**, o powierzchni 6,5 ha – torfowisko przejściowe.

OCHRONA GATUNKOWA

Zgodnie z art. 46 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.: „1. Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów.

2. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną (...).”

Wykaz gatunków zinwentaryzowanych na obszarze gminy Lidzbark zawarto w pkt 4.5. niniejszej prognozy.

6. OCENA DZIAŁAŃ WYMIENIONYCH W STRATEGII I PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W OKRESIE OBOWIĄZYWANIA DOKUMENTU POD WZGLĘDEM PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

6.1. Wykaz działań wymienionych w tabeli 43. Strategii – Kierunki rozwoju Gminy Lidzbark, których realizacji lub eksploatacja może negatywnie oddziaływać na środowisko

Tabela 11. Działania których realizacja lub eksploatacja może negatywnie oddziaływać na środowisko

Lp.	ZADANIE	Opis inwestycji przeprowadzanych w ramach zadania	Zadanie inwestycyjne	Czy inwestycja kwalifikuje się do mogących znacząco oddział. na środowisko
Cel strategiczny nr 1 – Wzrost jakości kapitału ludzkiego i społecznego w Gminie Lidzbark				
Cel operacyjny 1.2. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług medycznych				
1.	Modernizacja przychodni zdrowia przy ul. Brzozowej;	Planowana jest termomodernizacja budynku przychodni.	TAK	NIE
Cel operacyjny 1.3. Rozwój opieki żłobkowej i podniesienie jakości usług w zakresie edukacji przedszkolnej				
2.	Budowa żłobka;	Planowane jest wykorzystanie pod inwestycję istniejącego budynku przy ul. Działdowskiej 10A w Lidzbarku.	TAK	NIE
Cel operacyjny 1.6. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej				
3.	Budowa skateparku;	Inwestycja planowana do realizacji przy ul. Poświętnej.	TAK	NIE
4.	Budowa mariny kajakowej;	Inwestycja planowana do realizacji nad Jeziorem Lidzbarskim.	TAK	NIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

5.	Budowa lodowiska miejskiego;	Lodowisko planowane jest do utworzenia na istniejącym boisku wielofunkcyjnym typu Orlik. Lodowisko będzie miało charakter tymczasowy – wyłącznie w miesiącach zimowych i temperaturach zewnętrznych poniżej 0 °C.	TAK	NIE
6.	Budowa szlaków turystyczno-rekreacyjnych;	Pod pojęciem budowa, autorzy zawarli wytyczanie szlaków turystyczno-rekreacyjnych – głównie w obszarach niezabudowanych. Zadanie polegać będzie przede wszystkim na właściwym oznakowaniu tras, przy uwzględnieniu braku negatywnego oddziaływania na środowisko ewentualnych prac przy znakowaniu.	TAK	NIE
7.	Rozwój ścieżek rowerowych;	W zadaniu tym zawarto przede wszystkim dostosowanie istniejących szlaków rowerowych, poprzez ich odpowiednie oznakowanie i zapewnienie bezpiecznego przejazdu.	TAK	NIE
8.	Kompleksowa modernizacja Stadionu Miejskiego w Lidzbarku;	Modernizacja realizowana będzie przy ul. Lipowej, obecnie opracowywana jest koncepcja inwestycyjna. Przy obecnych założeniach, inwestycja nie będzie kwalifikowana do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	TAK	NIE
9.	Budowa muzeum;	Celem realizacji inwestycji wykorzystany ma zostać zabytkowy budynek MGBP w Lidzbarku.	TAK	NIE
10.	Budowa Bulwaru nad Welem	Bulwar zostanie wykonany nad rzeką Wel od ul. Działdowskiej do ul. Poświętnej.	TAK	TAK/NIE
Cel strategiczny nr 2: Zachowanie równowagi między rozwojem gospodarczym, społecznym a stanem środowiska naturalnego				
Cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej				
11.	Budowa kanalizacji na terenie gmin: Jeleń, Wąpiersk, Słup, Jamielnik	Zadanie polegać będzie na budowie kanalizacji sanitarnej w wymienionych miejscowościach.	TAK	TAK
Cel operacyjny 2.2. Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej				
12.	Budowa farmy fotowoltaicznej;	Zadanie to planowane jest przy udziale kapitału prywatnego.	TAK	TAK/NIE
Cel operacyjny 2.3. Ochrona i przeciwdziałanie degradacji walorów środowiska naturalnego				
13.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	Działanie będą podejmowane w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia lokalizacji takich wysypisk.	NIE	NIE
Cel operacyjny 2.4. Wzrost ekologicznej świadomości mieszkańców i turystów poprzez kampanie edukacyjne i promocję postaw proekologicznych				
14.	Tworzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Zadanie to polega na stworzenia punktu, w którym mieszkańcy mogą pozostawić odpady problemowe (np. wielkogabarytowe, czy niebezpieczne). Wymaga wydzielenia miejsc pod magazynowanie. Dotychczas wykonano już PSZOK przy składowisku we wsi Ciechanówko.	TAK	NIE
Cel strategiczny nr 3: Podniesienie dostępności do infrastruktury technicznej i społecznej oraz poprawa układu komunikacyjnego w Gminie Lidzbark				
Cel operacyjny 3.2. Poprawa układu komunikacyjnego i rozbudowa infrastruktury okołodrogowej				
15.	Budowa obwodnicy południowej – wschodniej Lidzbarka;	Obecnie brak koncepcji realizacji inwestycji. Przedsięwzięcie w bardzo wczesnej fazie projektowania. Wymieniane są dwa warianty inwestycji (zaznaczone w zał. graficznym).	TAK	TAK
16.	Przebudowa drogi gminnej Kiełpiny – Wąpiersk;	Inwestycja obejmie położenie asfaltu na drodze gruntowej. Odcinek planowany do przebudowy ma długość ok. 3 km.	TAK	TAK
17.	Budowa drogi Nowe Dłutowo – Straszewy;	Brak dokumentacji projektowej i kompletnej koncepcji, jednak z uwagi na odległość pomiędzy miejscowościami (>1 km), inwestycja zaliczona zostanie do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Inwestycja we wczesnej fazie projektowania.	TAK	TAK
18.	Budowa drogi Nick – Zdrojek;	Brak dokumentacji projektowej i kompletnej koncepcji, jednak z uwagi na odległość pomiędzy miejscowościami (>1 km), inwestycja zaliczona zostanie do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Inwestycja we wczesnej fazie projektowania.	TAK	TAK

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

19.	Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej: monitoring, oświetlenie miejskie, chodniki, parkingi, sygnalizacje drogowe;	Przedsięwzięcie realizowane będzie sukcesywnie, w miarę potrzeb, I etap monitoringu w centrum miasta został zrealizowany w roku 2015.	TAK/NIE	TAK/NIE
20.	Przywrócenie połączenia kolejowego;	Przedsięwzięcie to nie leży w kompetencji UMiG w Lidzbarku, stąd brak możliwości wytyczenia ram dla tego przedsięwzięcia. Niemniej jednak istniejąca infrastruktura pozwoliłaby na wznowienie pasażerskiego transportu kolejowego na odcinku Działdowo-Lidzbark-Brodnica bez negatywnego wpływu na środowisko w fazie realizacji. Udział gminy w zadaniu obecnie ogranicza się do lobbowania na rzecz przywrócenia połączenia. Wysokie poparcie społeczne dla zadania spowodowało umieszczenie zadania w Strategii (w ramach celu strat. nr 3).	NIE	NIE
Cel operacyjny 3.3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i infrastruktury społecznej				
21.	Utworzenie lokali socjalnych;	W Nicku wydzielone zostaną 4 lokale socjalne w istniejącym budynku. W Nowym Dworze postawiono kontener mieszkalny.	NIE	NIE
22.	Utworzenie Placówki Dziennego Pobytu Senior – WIGOR;	Obecnie trwają prace nad uruchomieniem placówki. Planuje się je zakończyć jeszcze w tym roku. Inwestycja dotyczy adaptacji budynku.	TAK	NIE
23.	Budowa Biblioteki Miejskiej;	Inwestycja planowana do realizacji przy Przedszkolu Miejskim w Lidzbarku.	TAK	NIE
24.	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej we Wawrowie;	Przedsięwzięcie planowane do realizacji w latach obowiązywania strategii (przewiduje się termomodernizację). Nie będzie źródłem istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko.	TAK	NIE
25.	Budowa świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem w Chełstach;	Budowa budynku świetlicy nie wypełni kryterium powierzchni zabudowy warunkującej za uznanie przedsięwzięcia za mogące negatywnie oddziaływać na środowisko.	TAK	NIE
26.	Przebudowa targowiska miejskiego;	Inwestycja jest planowana na najbliższe lata 2016-2018, nie będzie wiązała się z istotnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko (planowane jest m.in. utwardzenie części sprzedażowej, wykonanie niewielkiego parkingu)	TAK	NIE
Cel operacyjny 3.4. Budowa i modernizacja bazy oświatowej				
27.	Budowa szkoły podstawowej z zapleczem	Inwestycja we wczesnej fazie projektowej, brak kompletnej koncepcji. Planuje się lokalizację przy obwodnicy Lidzbarka. Powierzchnia terenu planowana do zajęcia w związku z inwestycją poniżej kryterium zaliczenia do przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko – poniżej 2 ha.	TAK	NIE
Cel strategiczny nr 4: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Gminy Lidzbark				
Cel operacyjny 4.2. Stworzenie warunków do inwestowania				
28.	Przystąpienie do Warmińsko-Mazurskiej Specjalistycznej Strefy Ekonomicznej S.A.;	Ewentualne przystąpienie do W-MSSE i udostępnienie terenów lub obiektów do prowadzenia działalności może być związane z koniecznością zmiany prawa lokalnego (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego), w związku z czym projekt zostanie poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak działania same w sobie nie będą źródłem negatywnego oddziaływania na środowisko. Na obecną chwilą brak szczegółowych danych co do lokalizacji terenów, które miałyby zostać włączone do SSE, jak i co do lokalizacji terenów, które mogłyby zostać udostępnione do prowadzenia działalności gospodarczej.	NIE	NIE
29.	Udostępnienie nowych terenów i obiektów do prowadzenia działalności gospodarczej;		NIE	NIE
Cel operacyjny 4.4. Wsparcie rozwoju turystyki i opracowanie systemu promocji turystyczno - gospodarczego				
30.	Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej oraz wypoczynkowej, w tym bazy noclegowej;	Zadanie to obejmuje przede wszystkim przeznaczenie nowych obiektów i działek inwestycyjnych pod rozwój infrastruktury turystycznej. Może wymagać zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	NIE	NIE
31.	Budowa nowych obiektów turyst. i gastronomicznych;	Zadanie to będzie realizowane przy udziale kapitału prywatnego.	TAK	TAK/NIE

32.	Zakup meleksa;	Meleks zakupiony w celach promocji turystyki jest urządzeniem, które nie spowoduje negatywnych oddziaływań na środowisko. Napęd elektryczny nie jest związany z emisją zanieczyszczeń.	NIE	NIE
33.	Zakup barki;	Zakup barki nie jest przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko. Również ewentualne użytkowanie lub cumowanie barki nie jest przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko.	NIE	NIE
Cel strategiczny nr 5: Zwiększanie atrakcyjności przestrzennej Gminy Lidzbark				
Cel operacyjny 5.2. Pozyskiwanie i przygotowanie nowych terenów pod inwestycje				
34.	Pozyskiwanie nowych terenów pod inwestycje;	Planuje się pozyskanie terenów przy obwodnicy Lidzbarka pod przyszłe ewentualne inwestycje. Niemniej jednak, brak obecnie koncepcji odnośnie możliwych inwestycji realizowanych na tych terenach – stąd należy uznać, iż zadanie to nie wprowadza ram dla ewentualnych późniejszych przedsięwzięć (w tym dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko).	NIE	NIE
35.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy obwodnicy Lidzbarka.	Brak szczegółowych informacji odnośnie inwestycji, z uwagi niezakończoną procedurę pozyskiwania nowych terenów. Brak wystarczających informacji do określenia możliwego oddziaływania na środowisko, z uwagi na szereg kryteriów warunkujących również kwalifikację inwestycji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (np. długość powyżej 1 km dla kanalizacji sanitarnej).	TAK	TAK/NIE

Zadania w stosunku do których brak jest obecnie możliwości oceny, odnośnie kwalifikacji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tj. zadania o nr 10, 12, 19, 31, 35) są obecnie w fazie realizacji koncepcji projektowej i pomimo usilnych starań wykonawców prognozy nie udało się ustalić parametrów niezbędnych do oceny spełnienia kryteriów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397 ze zm.), z uwagi na zbyt wczesny etap przygotowywania projektu.

7.WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, W KTÓRYCH DOTYCHCZAS UJĘTO PLANOWANE DO REALIZACJI DZIAŁANIA INWESTYCYJNE GMINY LIDZBARK

7.1. Wykaz działań wymienionych w tabeli 11 prognozy, które zostały uwzględnione w dotychczas uchwalonych programach, strategiach i projektach dla których przeprowadzono SOOŚ lub od niej odstąpiono na etapie opiniowania projektu dokumentu przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz działania objęte decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach

Tabela 12. Działania objęte SOOŚ lub DŚU w innych dokumentach planistycznych

Lp.	ZADANIE	Dokument w którym ujęto działanie
1.	Modernizacja przychodni zdrowia przy ul. Brzozowej;	Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 (strona: 17) Odstąpienie od SOOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie: Nr WOOŚ.411.1.44.2014.KM z dnia 30.09.2014 r.
2.	Budowa żłobka;	
3.	Budowa mariny kajakowej;	
4.	Budowa lodowiska miejskiego;	

5.	Rozwój ścieżek rowerowych;	Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 (strona: 17) Odstąpienie od SOOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie: Nr WOOŚ.411.1.44.2014.KM z dnia 30.09.2014 r. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Rozdział IV, pkt 1, tabela 13. poz. 40)
6.	Kompleksowa modernizacja Stadionu Miejskiego w Lidzbarku;	Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 (strona: 17) Odstąpienie od SOOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie: Nr WOOŚ.411.1.44.2014.KM z dnia 30.09.2014 r.
7.	Budowa muzeum;	
8.	Budowa Bulwaru nad Welem	
9.	Budowa kanalizacji na terenie gmin: Jeleń, Wąpiersk, Słup, Jamielnik	
10.	Budowa farmy fotowoltaicznej;	
11.	Budowa obwodnicy południowej – wschodniej Lidzbarka;	Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 (strona: 17) Odstąpienie od SOOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie: Nr WOOŚ.411.1.44.2014.KM z dnia 30.09.2014 r. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Rozdział IV, pkt 1, tabela 13. poz. 17)
12.	Przebudowa drogi gminnej Kiełpiny – Wąpiersk;	Karta informacyjna przedsięwzięcia Odstąpienie od nałożenia obowiązku przeprowadzenia OOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie Nr WOOŚ.4240.461.2012.JC.6 z dnia 25 lutego 2013 r.
13.	Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej: monitoring, oświetlenie miejskie, chodniki, parkingi, sygnalizacje drogowe;	Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 (strona: 17) Odstąpienie od SOOŚ na podst. Postanowienia RDOŚ w Olsztynie: Nr WOOŚ.411.1.44.2014.KM z dnia 30.09.2014 r.
14.	Budowa Biblioteki Miejskiej;	
15.	Przebudowa targowiska miejskiego;	
16.	Budowa nowych obiektów turystycznych	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Rozdział IV, pkt 1, tabela 15. poz. 19)

7.2. Szczegółowa analiza działań kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w tabeli 11. niniejszej prognozy, których nie wymieniono w żadnym z dotychczas uchwalonych dokumentów planistycznych na szczeblu gminnym, powiatowym lub wojewódzkim

Budowa dróg: Nowe Dłutowo-Straszewy oraz Nick-Zdrojek

Obie z ww. inwestycji dotyczą przebudowy lub budowy odcinków dróg o długości powyżej 1000 mb, w związku z czym kwalifikują się do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co niesie za sobą obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowej uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć.

Niemniej należy uznać, że oceniana Strategia nie wyznacza ram realizacji ww. inwestycji drogowych, z uwagi na niewystarczający zasób informacji projektowych. Realizacja inwestycji planowana jest najwcześniej na rok 2020, stąd brak wystarczających informacji do określenia szczegółowego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

Realizacja inwestycji prowadzona będzie poza obszarami Natura 2000, jednak w ich pobliżu, w związku z tym należy:

1. Prowadzić roboty zgodnie z następującymi zaleceniami:

- masy ziemne usuwane lub przemieszczane w trakcie realizacji inwestycji zagospodarować w ramach możliwości na terenie prowadzonego przedsięwzięcia

pod warunkiem dotrzymania standardów jakości gleby i ziemi, o której mowa w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,

- prace z wykorzystaniem sprzętu i maszyn prowadzić z należytą starannością, nie dopuszczając do zanieczyszczenia gruntu i wód gruntowych oraz podziemnych, przez niekontrolowane wycieki produktów ropopochodnych (paliw, olejów),
- Zdjętą warstwę z nawierzchni dróg przekazać do firmy posiadającej odpowiednie zezwolenia wynikające z treści Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- Po zakończeniu robót teren dokładnie oczyścić z wszelkich pozostałości surowców i materiałów użytych do budowy oraz ewentualnych pozostałych odpadów lub zanieczyszczeń,

2. Zastosować środki mające na celu ochronę przyrody:

- w okresie budowy, tam gdzie to możliwe stosować sprzęt niepowodujący przekroczeń poziomu hałasu jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w porze dnia (50 dB) – stosować system wykonawstwa dzienny, jednozmianowy,

3. Chronić grunty, wody podziemne i powierzchniowe w sposób następujący:

- nadmiar mas ziemnych wykorzystać do podwyższenia terenu, w miejscu wskazanym przez gminę Lidzbark, np. do rekultywacji terenów.

8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANAMI NA TE ELEMENTY

Słowem wstępu należy zaznaczyć, iż charakter wszystkich omawianych w projekcie Strategii i niniejszej prognozie inwestycji z założenia jest „pro-środowiskowy”. Mimo tego zasadnym jest przedstawienie zarówno pozytywnych, jak i negatywnych skutków realizacji oraz eksploatacji objętych projektem zadań (bądź też braku tych skutków).

Zgodnie z obowiązującym prawem, wszystkie inwestycje planowane do realizacji w trakcie obowiązywania Strategii wymienione w tabelach poniżej objęto analizą pod względem kwalifikacji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także dokonano oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych i długoterminowych oddziaływań tych zadań. W Prognozie przyjęto jedynie zidentyfikowane typy skutków

środowiskowych oraz oceniono ich wpływ na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem także wpływu na zdrowie ludzi oraz dziedzictwo kulturowe w tym zabytki.

Poniższą analizę przeprowadzono w 2-óch płaszczyznach. Pierwszą objęto zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne związane z możliwością bezpośredniego oddziaływania na elementy środowiska w wyniku ich realizacji (tj. w większości fizycznie wpływające w jakikolwiek sposób na co najmniej jeden aspekt środowiskowy).

W drugiej płaszczyźnie analizą objęto zadania nieinwestycyjne mogące wpływać na pewne elementy środowiska – jednak tylko w sposób pośredni, a w szczególności wpływać mogą na jakość życia mieszkańców (zadania te dotyczą głównie szkoleń, wykonania dokumentów strategicznych, podjęcia odpowiednich prac legislacyjnych, itp.). Poniżej zestawiono 3 grupy zadań nieinwestycyjnych, dla których określono brak możliwego bezpośredniego negatywnego wpływu na środowisko – objęte analizą całościowo dla każdej z grup.

Grupa 1. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, bez wpływu na jakość środowiska:

1. Wyrównanie szans rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży na wszystkich szczeblach edukacji;
2. Rozwój programów kształcenia dla dzieci i młodzieży z trudnościami w nauce;
3. Aktywizacja zawodowa wybranych grup zagrożonych wykluczeniem (kobiety powracające na rynek pracy po urodzeniu dziecka, osoby młode, osoby w wieku 50 i więcej, osoby niepełnosprawne, bezrobotne);
4. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne Gminy;
5. Realizacja programów pomocy społecznej.
6. Zapewnienie całodobowej opieki medycznej;
7. Rozszerzenie zakresu usług świadczonych w przychodniach;
8. Zwiększenie liczby lekarzy specjalistów, pediatrów.
9. Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych.
10. Poszerzenie oferty kształcenia młodzieży na poziomie szkół średnich;
11. Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych;
12. Podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej;
13. Doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne;
14. Organizacja kursów, szkoleń podnoszących kwalifikacje mieszkańców.
15. Wykreowanie i promocja produktów lokalnych;
16. Organizowanie cyklicznych imprez sportowych i rozrywkowych o zasięgu ogólnopolskim;
17. Organizacja ogólnopolskiej imprezy turystyczno-kulturalnej;
18. Rozszerzenie działalności kulturalnej;
19. Podniesienie zaufania społecznego do władz lokalnych;
20. Wdrożenie e-administracji;
21. Stworzenie centrum usług wspólnych.
22. Opracowanie i wprowadzenie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstałych podmiotów gospodarczych;
23. Wsparcie informacyjne, szkoleniowe i doradcze dla przedsiębiorców (w tym wsparcie w pozyskaniu środków unijnych);

24. Tworzenie zachęt i ulg podatkowych do prowadzenia działalności na terenie Gminy;
25. Przywrócenie zawodów rzemieślniczych;
26. Kursy organizowane przez instytucje rzemieślnicze;
27. Realizacja projektu promująca zawody rzemieślnicze;
28. Badanie potrzeb rynku na usługi rzemieślnicze i organizowanie szkoleń przez Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie i Punkt Pośrednictwa Pracy w Działdowie;
29. Promocja zawodów – organizowanie imprez, festiwali, targów;
30. Wykreowanie kierunków rozwoju rolnictwa dostosowanych do
31. lokalnych i krajowych możliwości rynków zbytu;
32. Opracowanie i wdrożenie *Strategii promocji turystyki w Gminie Lidzbark*;
33. Utworzenie produktów turystycznych i ich promocja;
34. Tworzenie publikacji informacyjno-promocyjnych o ofercie turystycznej i atrakcjach regionu;
35. Szkolenia z zakresu prowadzenia działalności agroturystycznej
36. Współpraca właścicieli ośrodków agroturystycznych – klaster turystyczny;
37. Współpraca przedsiębiorców, jednostek pozarządowych z władzami Gminy;

Grupa 2. – zadania poprawiające zarówno jakość życia mieszkańców, jak i jakość środowiska:

1. Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej;
2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii;
3. Opracowanie nowego/aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark;
4. Opracowanie nowego/aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Członków Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”;
5. Kontynuacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2009-2032;
6. Aktualizacja dokumentu Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lidzbark;
7. Powstanie „Zielonej szkoły”;
8. Realizacja projektów edukacyjnych skierowanych do młodzieży i dorosłych;
9. Udział w projekcie „Natura i Gospodarka – podstawy dialogu”;
10. Szkolenia;
11. Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Grupa 3. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, związane z możliwym chwilowym negatywnym wpływem na środowisko w trakcie ich realizacji:

1. Zwiększenie dostępności miejsc publicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych;
2. Dostęp do lokali i mieszkań socjalnych;
3. Remont Muzeum OSP;
4. Rewitalizacja centrum miasta;
5. Zagospodarowanie centrów wsi;
6. Zagospodarowanie terenów niezagospodarowanych na miejsca rekreacji dla różnych grup wiekowych mieszkańców.

Tabela 13. Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji wybranych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych

Lp.	Zadanie ujęte w Strategii	Elementy środowiska											Rodzaj oddziaływań (stałe, chwilowe)	Legenda
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne		
1.	Modernizacja przychodni zdrowia przy ul. Brzozowej;	0	0	PP	0	0	0	PB	NP	0	0	0	Stale	PP – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE POŚREDNIE PB – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE BEZPOŚREDNIE 0 – ODDZIAŁYWANIE NEUTRALNE NP - ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE POŚREDNIE NB – ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE BEZPOŚREDNIE
		0	0	NB	0	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
2.	Budowa żłobka;	0	0	PB	0	0	0	0	NP	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	0	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
3.	Budowa skateparku;	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
4.	Budowa mariny kajakowej;	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	NP	NP	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
5.	Budowa lodowiska miejskiego;	0	0	PB	0	0	0	PP	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
6.	Budowa szlaków turystyczno-rekreacyjnych;	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
7.	Rozwój ścieżek rowerowych;	PP	PP	PB	PP	PP	PP	PP	0	0	0	PP	Stale	
		0	0	0	NB	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
8.	Kompleksowa modernizacja Stadionu Miejskiego w Lidzbarku;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
9.	Budowa muzeum;	0	0	PB	0	0	0	0	NP	0	0	PB	Stale	
		0	0	NB	0	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

10.	Budowa Bulwaru nad Welem	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	PP – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE POŚREDNIE PB – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE BEZPOŚREDNIE 0 – ODDZIAŁYWANIE NEUTRALNE NP - ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE POŚREDNIE NB – ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE BEZPOŚREDNIE
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
11.	Budowa kanalizacji na terenie gmin: Jeleń, Wąpiersk, Słup, Jamielnik	PP	PP	PB	PP	PP	PP	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
12.	Budowa farmy fotowoltaicznej;	PP	PP	PB	PP	PP	PP	PB	PP	NB	PP	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
13.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
14.	Budowa obwodnicy południowej – wschodniej Lidzbarka;	PP	0	PB	0	0	PP	PB	NB	NB	PP	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
15.	Tworzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	Stale	
		0	0	0	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
16.	Przebudowa drogi gminnej Kielpiny – Wąpiersk;	PP	0	PB	PP	PP	PP	PB	NB	0	PP	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
17.	Budowa drogi Nowe Dłutowo – Straszewy;	PP	0	PB	PP	PP	PP	PB	NB	0	PP	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
18.	Budowa drogi Nick – Zdrojek;	PP	0	PB	PP	PP	PP	PB	NB	0	PP	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	
19.	Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej: monitoring, oświetlenie miejskie, chodniki, parkingi, sygnalizacje drogowe;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	PP	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	
20.	Przywrócenie połączenia kolejowego;	PP	0	PB	PP	PP	PP	PB	0	0	PP	PP	Stale	
		0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

21.	Utworzenie lokali socjalnych;	0	0	PB	0	0	0	0	NP	0	0	0	Stale	PP – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE POŚREDNIE PB – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE BEZPOŚREDNIE 0 – ODDZIAŁYWANIE NEUTRALNE NP - ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE POŚREDNIE NB – ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE BEZPOŚREDNIE
		0	0	NB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
22.	Utworzenie Placówki Dziennego Pobytu Senior – WIGOR;	0	0	PB	0	0	0	0	NP	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	0	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
23.	Budowa Biblioteki Miejskiej;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	
24.	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej we Wawrowie;	0	0	PB	0	0	0	PB	NP	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	0	0	0	NB	0	0	0	0	Chwilowe	
25.	Budowa świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem w Chelstach;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	
26.	Przebudowa targowiska miejskiego;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	
27.	Budowa szkoły podstawowej z zapleczem	0	0	PB	0	0	0	0	NB	NB	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	
28.	Przystąpienie do Warmińsko-Mazurskiej Specjalistycznej Strefy Ekonomicznej S.A.;	0	0	PP	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
29.	Udostępnienie nowych terenów i obiektów do prowadzenia działalności gospodarczej;	0	0	PP	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
30.	Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej oraz wypoczynkowej, w tym bazy noclegowej;	0	0	PP	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
31.	Budowa nowych obiektów turystycznych i gastronomicznych;	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	Chwilowe	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

32.	Zakup meleksa;	0	0	PP	0	0	0	PP	0	0	0	0	Stałe	PP – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE POŚREDNIE PB – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE BEZPOŚREDNIE 0 – ODDZIAŁYWANIE NEUTRALNE NP - ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE POŚREDNIE NB – ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE BEZPOŚREDNIE
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
33.	Zakup barki;	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Stałe	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
34.	Pozyskiwanie nowych terenów pod inwestycje;	0	0	PP	0	0	0	0	0	0	0	0	Stałe	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
35.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy obwodnicy Lidzbarka.	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	Stałe	
		0	0	0	NB	NB	0	NB	NB	0	0	0	Chwilowe	

Tabela 14. Przewidywane oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji pozostałych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych

Lp.	Grupy zadań wg pkt 7	Elementy środowiska											Rodzaj oddziaływań (stałe, chwilowe)	Legenda	
		Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne			
1.	Grupa 1. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, bez wpływu na jakość środowiska	0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Stale	PP – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE POŚREDNIE PB – ODDZIAŁYWANIE POZYTYWNE BEZPOŚREDNIE 0 – ODDZIAŁYWANIE NEUTRALNE NP - ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE POŚREDNIE NB – ODDZIAŁYWANIE NEGATYWNE BEZPOŚREDNIE
		0	0	PB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
2.	Grupa 2. – zadania poprawiające zarówno jakość życia mieszkańców, jak i jakość środowiska	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP	Stale	
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Chwilowe	
3.	Grupa 3. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, związane z możliwym chwilowym negatywnym wpływem na środowisko w trakcie ich realizacji	0	0	PB	0	0	0	0	NB	0	0	0	0	Stale	
		0	0	NB	NB	NB	0	NB	NP	0	0	0	0	Chwilowe	

Tabela 15. Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji wybranych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych

Lp.	Zadanie ujęte w Strategii	Rodzaje oddziaływań	Opis oddziaływań
1.	Modernizacja przychodni zdrowia przy ul. Brzozowej;	Bezpośrednie	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania. Wyższa jakość usług dla mieszkańców.
		Pośrednie	Zmniejszona emisja wpłynie pozytywnie na zdrowie mieszkańców. Odpady, nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Poprawa jakości powietrza.
		Skumulowane	Poprawa jakości powietrza.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Długoterminowe	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania.
2.	Budowa żłobka;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na żłobek dla dzieci.
		Pośrednie	Odpady, nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
3.	Budowa skateparku;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu.
		Pośrednie	Skatepark dostarczany jest w formie gotowych elementów i montowany na miejscu. Brak istotnych negatywnych oddziaływań chwilowych.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
4.	Budowa mariny kajakowej;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu.
		Pośrednie	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
5.	Budowa lodowiska miejskiego;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu
		Pośrednie	Realizacja lodowiska tymczasowego w sezonie zimowym na terenie istniejącego orlika nie będzie związane z istotnym negatywnym chwilowym oddziaływaniem na środowisko.
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców
		Krótko- i średnioterminowe	Bogatsza oferta sportowo-rekreacyjna miasta.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

6.	Budowa szlaków turystyczno-rekreacyjnych;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu.
		Pośrednie	Budowa szlaków związana będzie z ich wytyczeniem, tj. odpowiednim oznaczeniem oraz zamontowaniem tablic z informacjami o występującej przyrodzie. Brak istotnych negatywnych oddziaływań chwilowych.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
7.	Rozwój ścieżek rowerowych;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu. Promowanie postawy ekologicznej i transportu indywidualnego – nieemisyjnego.
		Pośrednie	Podniesienie jakości środowiska wskutek realizacji postaw ekologicznych wśród lokalnej społeczności, w tym korzystanie z nieemisyjnych środków transportu.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas w związku z przemieszczaniem się wykonawcy oznakowania i samym znakowaniem i wytyczaniem tras. Płoszenie zwierząt.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
8.	Kompleksowa modernizacja Stadionu Miejskiego w Lidzbarku;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu. Niewielkie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w otoczeniu w związku z rozbudową stadionu (w tym parkingu).
		Pośrednie	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Odpady, nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk roślinności o niskiej wartości przyrodniczej.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Niewielkie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
9.	Budowa muzeum;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca kultury.
		Pośrednie	Odpady, nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
10.	Budowa Bulwaru nad Welem	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca rekreacji i sportu. Niewielkie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w związku z zagospodarowaniem terenu nad brzegiem rzeki.
		Pośrednie	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk roślinności o niskiej wartości przyrodniczej.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Niewielkie zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w otoczeniu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

11.	Budowa kanalizacji na terenie gmin: Jeleń, Wąpiersk, Słup, Jamielnik	Bezpośrednie	Podniesienie jakości życia ludzi wskutek realizacji bezobsługowego systemu kanalizacji. Brak konieczności opróżniania bezodpływowych zbiorników ścieków.
		Pośrednie	Podniesienie jakości środowiska wskutek wyeliminowania oddziaływań na środowisko związanych z odprowadzaniem ścieków bytowych do zbiorników (np. wskutek drobnych nieszczelności zbiorników) lub w trakcie transportu.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas oraz wykopy wpływające czasowe na strukturę gleby. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk roślinności o niskiej wartości przyrodniczej.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
12.	Budowa farmy fotowoltaicznej;	Bezpośrednie	Zwiększenie udziału energii produkowanej z instalacji OZE na terenie gminy. Negatywny wpływ na krajobraz.
		Pośrednie	Uniknięcie emisji zanieczyszczeń powstającej ze spalania paliw na potrzeby wytwarzania energii wpłynie pozytywnie na zdrowie mieszkańców, jakość środowiska, zabytki, zasoby naturalne.
		Wtórne	Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas oraz wykopy wpływające na strukturę gleby. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk roślinności o niskiej wartości przyrodniczej.
		Długoterminowe	Poprawa jakości środowiska. Negatywny wpływ na krajobraz.
13.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	Bezpośrednie	Poprawa jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.
		Pośrednie	Wyeliminowanie negatywnego wpływu dzikich wysypisk na zabytki i dobra materialne.
		Wtórne	Poprawa jakości środowiska i zdrowia mieszkańców
		Skumulowane	Poprawa jakości środowiska i zdrowia mieszkańców
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas związane z likwidacją wysypisk.
		Długoterminowe	Poprawa jakości środowiska i zdrowia mieszkańców
14.	Budowa obwodnicy południowej – wschodniej Lidzbarka;	Bezpośrednie	Podniesienie jakości życia mieszkańców wskutek wyeliminowania ciężkiego transportu z centrum miasta Lidzbark, skrócenie czasu przejazdu – z czym wiąże się niższa emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw w pojazdach. Negatywny wpływ na krajobraz. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
		Pośrednie	Pozytywny wpływ na jakość środowiska w związku ze zmniejszeniem emisji, w tym na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas oraz wykopy wpływające na strukturę gleby. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska. Negatywny wpływ na krajobraz. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

15.	Tworzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Bezpośrednie	Umożliwienie mieszkańcom łatwego pozbycia się odpadów problemowych, np. wielkogabarytów lub odpadów niebezpiecznych (nieodpłatnie).
		Pośrednie	Pozytywny wpływ na jakość środowiska oraz zdrowie mieszkańców poprzez wyeliminowanie ze strumienia odpadów komunalnych (w tym zmieszanych) odpadów problemowych i niebezpiecznych).
		Wtórne	Pozytywny wpływ na jakość środowiska oraz zdrowie mieszkańców.
		Skumulowane	Pozytywny wpływ na jakość środowiska oraz zdrowie mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas związane z realizacją PSZOK.
		Długoterminowe	Pozytywny wpływ na jakość środowiska oraz zdrowie mieszkańców.
16.	Przebudowa drogi gminnej Kiełpiny – Wąpiersk;	Bezpośrednie	Przebudowa nawierzchni drogi z gruntowej na trwałą (asfaltową) pozwoli ograniczyć emisję pyłu, a także emisję zanieczyszczeń ze spalania paliw w pojazdach w związku z podniesieniem płynności ruchu. Nastąpi zmniejszenie możliwości retencyjnych w związku ze zwiększeniem powierzchni utwardzonej szczelnie.
		Pośrednie	Pozytywny wpływ na jakość środowiska w związku ze zmniejszeniem emisji, w tym na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska. Zmniejszenie możliwości retencyjnych.
17.	Budowa drogi Nowe Dłutowo – Straszewy;	Bezpośrednie	Przebudowa nawierzchni drogi z utwardzonej (przepuszczalnej) na szczelną pozwoli ograniczyć emisję pyłu, a także emisję zanieczyszczeń ze spalania paliw w pojazdach w związku z podniesieniem płynności ruchu. Nastąpi zmniejszenie możliwości retencyjnych w związku ze zwiększeniem powierzchni utwardzonej szczelnie.
		Pośrednie	Pozytywny wpływ na jakość środowiska w związku ze zmniejszeniem emisji, w tym na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska. Zmniejszenie możliwości retencyjnych.
18.	Budowa drogi Nick – Zdrojek;	Bezpośrednie	Przebudowa nawierzchni drogi z utwardzonej (przepuszczalnej) na szczelną pozwoli ograniczyć emisję pyłu, a także emisję zanieczyszczeń ze spalania paliw w pojazdach w związku z podniesieniem płynności ruchu. Nastąpi zmniejszenie możliwości retencyjnych w związku ze zwiększeniem powierzchni utwardzonej szczelnie.
		Pośrednie	Pozytywny wpływ na jakość środowiska w związku ze zmniejszeniem emisji, w tym na zasoby naturalne oraz zabytki i dobra materialne.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska. Zmniejszenie możliwości retencyjnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

19.	Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej: monitoring, oświetlenie miejskie, chodniki, parkingi, sygnalizacje drogowe;	Bezpośrednie	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (pieszych i kierowców). Wyższa jakość infrastruktury okołodrogowej. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej jedynie wskutek ewentualnej realizacji budowy chodników lub parkingów.
		Pośrednie	Monitoring zapewni bezpieczeństwo zabytków i dóbr materialnych. Wskutek ewentualnych wykopów w trakcie robót dojdzie do chwilowych zmian w strukturze gleby (wpływ na powierzchnię ziemi).
		Wtórne	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (pieszych i kierowców), zabytków i dóbr materialnych.
		Skumulowane	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (pieszych i kierowców), zabytków i dóbr materialnych.
		Krótko- i średnioterminowe	W trakcie realizacji chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt. W związku z wykopami zmiany w strukturze gleby (wpływ na powierzchnię ziemi).
		Długoterminowe	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (pieszych i kierowców), zabytków i dóbr materialnych.
20.	Przywrócenie połączenia kolejowego;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe możliwości transportu pasażerskiego. Spadek emisji zanieczyszczeń w związku ze spalaniem paliw w pojazdach osobowych mieszkańców przy korzystaniu z transportu kolejowego.
		Pośrednie	Poprawa jakości środowiska.
		Wtórne	Poprawa jakości środowiska.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.
		Krótko- i średnioterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości środowiska.		
21.	Utworzenie lokali socjalnych;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na dodatkowe lokale mieszkalne.
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie adaptacji lokali (nienadające się do przetworzenia) zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Remont i dostosowanie lokali do warunków wymaganych dla lokali socjalnych będzie wiązał się chwilowym negatywnym oddziaływaniem na mieszkańców sąsiednich lokali (w związku z ewentualnym hałasem). Prace dostosowawcze nie spowodują innych oddziaływań (w tym emisji gazów i pyłów).
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
22.	Utworzenie Placówki Dziennego Pobytu Senior – WIGOR;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na zapewnienie komfortu i opieki osobom starszym..
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie adaptacji budynku(nienadające się do przetworzenia) zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowe negatywne oddziaływanie na mieszkańców sąsiednich lokali (ewentualny hałas). Niewielka emisja gazów i pyłów związana z remontem i adaptacją budynku.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
23.	Budowa Biblioteki Miejskiej;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca kultury. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie budowy, a nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

24.	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej we Wawrowie;	Bezpośrednie	Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie kultury. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania.
		Pośrednie	Odpady, nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
25.	Budowa świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem w Chelstach;	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe miejsca kultury. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie budowy, a nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców.
26.	Przebudowa targowiska miejskiego;	Bezpośrednie	Podniesienie jakości świadczonych usług przez drobnych przedsiębiorców na terenie miasta Lidzbark. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie przebudowy, a nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości usług handlowych świadczonych przez drobnych przedsiębiorców, wykreowanie warunków do rozwoju handlu.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej.
27.	Budowa szkoły podstawowej z zapleczem	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowe placówki oświatowe. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Negatywny wpływ na krajobraz.
		Pośrednie	Odpady powstałe w trakcie budowy, a nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości oferowanych usług edukacyjnych.
		Skumulowane	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości oferowanych usług edukacyjnych.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Poprawa jakości oferowanych usług edukacyjnych.
28.	Przystąpienie do Warmińsko-Mazurskiej Specjalistycznej Strefy Ekonomicznej S.A.;	Bezpośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej w strefie.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście osiedlania się ludności (perspektywa większej liczby miejsc pracy w kolejnych latach).
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

29.	Udostępnienie nowych terenów i obiektów do prowadzenia działalności gospodarczej;	Bezpośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście osiedlania się ludności (perspektywa większej liczby miejsc pracy w kolejnych latach).
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
30.	Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej oraz wypoczynkowej, w tym bazy noclegowej;	Bezpośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej w branży turystycznej.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy.
		Wtórne	Dalszy wzrost wskaźnika funkcji turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej w branży turystycznej.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
31.	Budowa nowych obiektów turystycznych i gastronomicznych;	Bezpośrednie	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.
		Pośrednie	Większa liczba turystów odwiedzających gminę. Odpady powstałe w trakcie budowy, a nienadające się do przetworzenia zostaną unieszkodliwione na składowisku.
		Wtórne	Wzrost jakości świadczonych usług turystycznych.
		Skumulowane	Wzrost jakości świadczonych usług turystycznych.
		Krótko- i średnioterminowe	Wyższy wskaźnik funkcji turystycznej gminy. Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk fauny i flory na terenie inwestycji.
		Długoterminowe	Wzrost jakości świadczonych usług turystycznych. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
32.	Zakup meleksa;	Bezpośrednie	Wsparcie rozwoju turystyki w gminie.
		Pośrednie	Promowanie technologii ekologicznych – nieemisyjnych. Wzrost atrakcyjności gminy dla turystów i mieszkańców.
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wsparcie rozwoju turystyki w gminie.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
33.	Zakup barki;	Bezpośrednie	Wsparcie rozwoju turystyki w gminie.
		Pośrednie	Promowanie zdrowego trybu życia, rekreacji na świeżym powietrzu. Wzrost atrakcyjności gminy dla turystów i mieszkańców.
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wsparcie rozwoju turystyki w gminie.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Podniesienie jakości życia mieszkańców.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022

34.	Pozyskiwanie nowych terenów pod inwestycje;	Bezpośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście prowadzenia działalności gospodarczej.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście osiedlania się ludności (perspektywa większej liczby miejsc pracy w kolejnych latach).
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
35.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy obwodnicy Lidzbarka.	Bezpośrednie	Umożliwienie szybkiego rozpoczęcia inwestycji przez zainteresowanych przedsiębiorców. Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w kontekście osiedlania się ludności (perspektywa większej liczby miejsc pracy w kolejnych latach).
		Wtórne	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Skumulowane	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.
		Krótko- i średnioterminowe	Chwilowa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, hałas oraz wykopy wpływające czasowe na strukturę gleby. Płoszenie zwierząt, zniszczenie siedlisk roślinności.
		Długoterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów i mieszkańców.

Tabela 16. Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji pozostałych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych

Lp.	Grupy zadań wg pkt 7	Rodzaje oddziaływań	Opis oddziaływań
1.	Grupa 1. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, bez wpływu na jakość środowiska	Bezpośrednie	Wzrost kwalifikacji kadry dydaktycznej. Poszerzenie oferty edukacyjnej. Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy. Poszerzenie oferty kulturalnej. Poprawa jakości świadczonych usług opieki medycznej. Wzrost atrakcyjności gminy dla prowadzących i zakładających działalność gospodarczą.
		Pośrednie	Wyższa jakość kształcenia dzieci i młodzieży. Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy.
		Wtórne	Wyedukowane społeczeństwo gwarantem stabilnego rozwoju gminy. Dodatnie saldo migracji.
		Skumulowane	Wzrost zamożności samorządu wskutek ciągłego rozwoju i dodatkowych źródeł przychodu (inwestycje kapitału prywatnego). Poprawa jakości życia mieszkańców gminy.
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost atrakcyjności gminy dla przedsiębiorców i mieszkańców.
		Długoterminowe	Wzrost zamożności samorządu wskutek ciągłego rozwoju i dodatkowych źródeł przychodu (inwestycje kapitału prywatnego). Poprawa jakości życia mieszkańców gminy.
2.	Grupa 2. – zadania poprawiające zarówno jakość życia mieszkańców, jak i jakość środowiska	Bezpośrednie	Spadek emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw. Spadek zużycia energii finalnej.
		Pośrednie	Poprawa jakości wszystkich elementów środowiska.
		Wtórne	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Dalsza poprawa jakości środowiska
		Skumulowane	Wzrost różnorodności biologicznej wskutek wysoce pozytywnych warunków do rozwoju przyrody (w szczególności na obszarach Natura 2000)
		Krótko- i średnioterminowe	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców dzięki przeprowadzonym szkoleniom oraz konsultacjom społecznym w odniesieniu do aktualizowanych/opracowywanych dokumentów strategicznych.
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców. Dalsza poprawa jakości środowiska Wzrost różnorodności biologicznej wskutek wysoce pozytywnych warunków do rozwoju przyrody.
3.	Grupa 3. – zadania poprawiające jakość życia mieszkańców, związane z możliwym chwilowym negatywnym wpływem na środowisko w trakcie ich realizacji	Bezpośrednie	Spełnienie zapotrzebowania mieszkańców na nowocześnie i praktycznie zagospodarowane miasto oraz wieś. Spełnienie zapotrzebowania seniorów na ułatwiony dostęp do miejsc publicznych. Wzrost dostępności lokali socjalnych.
		Pośrednie	Wzrost atrakcyjności gminy w przekroju wszystkich grup społeczeństwa.
		Wtórne	Dodatnie saldo migracji.
		Skumulowane	Dodatnie saldo migracji.
		Krótko- i średnioterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców
		Długoterminowe	Podniesienie jakości życia mieszkańców

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Wszystkie cele strategiczne, jak i operacyjne, zawarte w projekcie Strategii (a w konsekwencji i poszczególne zadania) są spójne z powiązаныmi dokumentami wyższego szczebla dotyczącymi problematyki ochrony środowiska, co zostało przedstawione w pkt 3 niniejszej Prognozy.

Opracowując cele Strategii uwzględniono wymagania związane z ochroną środowiska zawarte w dokumentach strategicznych i innych aktach prawnych obowiązujących na terenie Wspólnoty, kraju i regionu.

Przyjęte do realizacji zadania wynikają wprost z określonych w powiązanych dokumentach (jak i samej Strategii) obszarach problemowych.

10. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z obowiązującym Programem ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej, na obszarze miasta Lidzbark występują przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Na obszarze gminy wg stanu na 2012 r. nie dochodziło natomiast do przekroczeń dopuszczalnych wartości średniorocznych dla pyłu zawieszonego PM10 (przekroczenia te miały miejsce w innych częściach województwa - w związku z czym strefie warmińsko-mazurskiej przydzielono klasę C.

Niemniej jednak, z uwagi występujące przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu, gmina Lidzbark powinna inwestować w rozwój infrastruktury drogowej, celem poprawienia płynności ruchu oraz przeniesienia zwiększonej koncentracji ruchu samochodów ciężarowych poza obszary o dużym stopniu urbanizacji.

W ten kierunek działań wpisuje się aktualna polityka przestrzenna i inwestycyjna gminy – obejmująca budowę obwodnicy południowo-wschodniej, które to przedsięwzięcie pozwoli na zmniejszenie jednostkowej emisji zanieczyszczeń dla samochodów ciężarowych poruszających się po terenie gminy.

W trakcie wykonywania niniejszej prognozy nie zidentyfikowano innych istotnych problemów ochrony środowiska. Wszelkie działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko prowadzone są lub będą poza granicami ustanowionych form ochrony przyrody Natura 2000, a zakres tych inwestycji wyklucza negatywne oddziaływanie na te tereny.

11. ZADANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej, tj. budowa kanalizacji, uzbrojenie terenów inwestycyjnych, a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi (w tym projektowana obwodnica). Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez prawidłowy wykonany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji.

Celem wyeliminowania lub znaczącego ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko należy zastosować najprostsze, a zarazem najefektywniejsze wymogi:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowo zabezpieczać sprzęt techniczny i plac budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosować technologie odpowiednie do zakresu i skali inwestycji, również materiały i rozwiązania konstrukcyjne;
- dostosować terminy prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskować elementy dysharmonijne dla krajobrazu.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia właściwych gatunków wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Realizacja Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia działań kompensacyjnych.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie lub przebudowie dróg, instalacji OZE (w tym farmy fotowoltaicznej), czy udostępnianiu nowych terenów i obiektów do prowadzenia

działalności gospodarczej, należy rozważać warianty alternatywne, tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

W obecnym systemie prawnym rozpatrywanie wariantów inwestycji jest obligatoryjne na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Każdorazowo procedura uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach obejmuje analizę wariantów alternatywnych.

13. PROPOZYCJE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANYCH DOKUMENTÓW ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH PRZEPROWADZANIA

Wdrażanie w życie rozwiązań zawartych w Strategii wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem zespołu odpowiedzialnego za nadzorowanie wdrażania działań gminy kompleksowo wyszczególnionych w projekcie ocenianego dokumentu.

Projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym (w pkt 8) zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zadań i związane z tym zmiany w środowisku. Ocena realizacji Strategii na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie corocznie.

14. ZASTOSOWANE METODY PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. 2013 poz. 1235, ze zm.).

W ramach ww. ustawy, brak jest ograniczeń wyboru metod wykorzystanych do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i jednocześnie wykonania samej prognozy.

Najszerzej rozpowszechnione są dwie metody przeprowadzania SOOŚ, w ramach której opracowuje się prognozę oddziaływania na środowisko.

Model pierwszy, dość szeroko rozpowszechniony w Polsce, wzorowany jest na procedurze oceny oddziaływania na środowisko, którą stosuje się dla konkretnych

przedsięwzięć w ciągu procesu administracyjnego prowadzącego do wydania zgody na realizację przedsięwzięcia.

Metodą tą posłużono się głównie celem analizy zadań inwestycyjnych mogących potencjalnie powodować niekorzystne oddziaływania na środowisko (np. hałas w trakcie realizacji modernizacji lub adaptacji lokali i budynków), lecz niekwalifikujących się do przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko (wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko - Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397, ze zm.). To znaczy w stosunku do takich inwestycji, dla których nie zachodzi obawa o trwałe negatywne skutki jego realizacji.

Model drugi, oparty jest na identyfikacji celów samego dokumentu, skutków ich realizacji i ocenie czy kwestie środowiskowe zostały w nich należycie ujęte – nie zaś bezpośredniego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko. Tym modelem posłużono się w stosunku do większości zadań ujętych w projekcie Strategii, z uwagi na to że są to zadania nieinwestycyjne i nieingerujące w środowisko przyrodnicze, a pozostałe zostały do tej pory objęte procedurą uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub strategiczną oceną oddziaływania na środowisko (przy czym w przypadku wielu zadań od SOOŚ odstąpiono – np. w odniesieniu do zadań ujętych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022).

Należy przyjąć, że projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 wyznacza jedynie ramy realizacji poszczególnych działań nieujętych dotychczas w sposób bezpośredni w żadnym z dotychczas uchwalonych dokumentów strategicznych objętych SOOŚ (z uwagi na niedostatki wiedzy co do zakresu przedsięwzięć w tym czasie – podobnie, jak obecnie nie zostały jeszcze określone kompletne koncepcje projektowe w odniesieniu do kolejnych, nowych przedsięwzięć – które zostaną uwzględnione w kolejnym dokumencie strategicznym podlegającym SOOŚ).

15. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI DZIAŁAŃ

Spośród zadań, które zostały ujęte w projekcie Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022 oraz przeanalizowane w niniejszej prognozie, wszystkie są planowane lub realizowane w związku z ochroną i poprawą jakości życia mieszkańców oraz ochroną środowiska przyrodniczego zarówno na obszarze gminy Lidzbark (wymiar lokalny), jak i w szerszym ujęciu, powodując korzyści na terenach sąsiednich gmin lub w całym województwie (wymiar ponadlokalny). W przypadku braku realizacji zadań ujętych w programie negatywne oddziaływania związane z wzrastającą presją na środowisko wywoływana przez wzrost ruchu drogowego (szczególnie ciężkiego), postępujące zanieczyszczenie powietrza (głównie przez niską emisję) mogą powodować bezpowrotną utratę siedlisk, a wraz z nimi gatunków roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie.

16. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji zadań gminy Lidzbark, które zostały ujęte w Strategii, nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko, wobec czego dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

17. STRESZCZENIE

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022. Prognoza ta stanowi rezultat dotychczasowych prac prowadzonych w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków uchwalenia przez władze gminy projektu dokumentu strategicznego. Celem prognozy jest określenie i ocena potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z realizacji zadań ujętych w ww. dokumencie, który zawieram.in.: analizę i ocenę stanu istniejącego, perspektywy i prognozowane zmiany tego stanu, zdefiniowane cele i kierunki działań, a także wskazanie koniecznych do podjęcia działań zmierzających do poprawy istniejącego stanu. Określa także szacunkowe koszty zaproponowanych rozwiązań oraz wskazuje instrumenty prawne i finansowe służące realizacji założonych celów.

W odniesieniu do stwierdzonych problemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych oraz planowanych inwestycji, określono Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lidzbark na lata 2015-2022. Obejmuje ona wiele dziedzin, dla których określono cele strategiczne oraz operacyjne, a także konkretne działania.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że największym wyzwaniem dla gminy Lidzbark (bezpośrednio lub pośrednio poprzez kapitał prywatny inwestorów) w najbliższych latach będzie zrealizowanie inwestycji w dziedzinie infrastruktury drogowej oraz instalacji OZE z zachowaniem wszelkich uzgodnionych przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Olsztynie warunków wykonania tych przedsięwzięć. Ponadto dużym wyzwaniem dla władz samorządu będzie przyłączenie do Warmińsko-Mazurskiej Specjalistycznej Strefy Ekonomicznej, a także stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (w tym branży turystycznej).

Pozytywne oddziaływania zarówno ww. jak i pozostałych zadań wskazanych w Strategii na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:

- nieodwracalne przekształcenia terenów i zmiany w krajobrazie (np. inwestycje drogowe),
- lokalne pogorszenie jakości powietrza (w przypadku budowy nowych dróg) – lecz polepszenie jakości na drogach odciążonych z ruchu,
- podwyższenie poziomu hałasu (np. modernizacji lokali i budynków mieszkalnych oraz obiektów oświatowych lub sportowych).

Realizacja żadnego z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Wszystkie planowane do realizacji przez gminę Lidzbark zadania, które ujęto w ramy celów strategicznych i operacyjnych mają pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych na etapie wykonywania prognozy nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne, należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W przypadku, gdy zadania wyszczególnione w Strategii nie zostaną wdrożone, prowadzi to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie społecznym oraz ochrony środowiska, co negatywnie wpływać będzie na zdrowie i jakość życia mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów określonych w projekcie dokumentu pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.

18. SPIS TABEL

- Tabela 1.** Instalacje regionalne do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Zachodnim, zgodnie z WPGO
- Tabela 2.** Parametry GZWP występujących na terenie gminy
- Tabela 3.** Ocena stanu jednolitych części wód w ppk w 2013 r.
- Tabela 4.** Stan JCWP wg PGW na obszarze dorzecza Wisły
- Tabela 5.** Stan JCWPd wg PGW na obszarze dorzecza Wisły
- Tabela 6.** Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia
- Tabela 7.** Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin
- Tabela 8.** Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku
- Tabela 9.** Pomiary natężenia ruchu pojazdów na drogach wojewódzkich gminy Lidzbark
- Tabela 10.** Pomniki przyrody zlokalizowane na terenie gminy Lidzbark
- Tabela 11.** Działania których realizacja lub eksploatacja może negatywnie oddziaływać na środowisko
- Tabela 12.** Działania objęte SOOŚ lub DŚU w innych dokumentach planistycznych
- Tabela 13.** Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji wybranych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych
- Tabela 14.** Przewidywane oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji pozostałych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych
- Tabela 15.** Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji wybranych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych
- Tabela 16.** Przewidywane oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe na poszczególne komponenty środowiska mogące wystąpić w wyniku realizacji pozostałych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych

19. ZAŁĄCZNIKI

1. Załącznik kartograficzny – mapa pogładowa przedstawiająca obszar gminy Lidzbark, wraz zaznaczonymi na jej obszarze obszarami podlegającymi ochronie oraz lokalizacją zadań inwestycyjnych wymienionych w tabeli 11.